

Концепция
за
развитието на Окръжен съд Търговище

От Татяна Димитрова Даскалова,
административен ръководител и председател на Окръжен съд –
Търговище, кандидат за втори мандат за същата длъжност, по обявения
от СК на ВСС конкурс, с решение от 09.12.2025 г., публ. в ДВ бр. 112 от
19.12.2025 г.

I. Лична мотивация

Като настоящ административен ръководител на ОС – Търговище, безспорно мотивацията ми е повлияна от изтичащия първи мандат и от опита, който придобих на тази длъжност. Разбира се много добре помня и ентузиазма, с който изложих мотивацията си за първата ми кандидатура и се опитвам честно да отговоря на въпроса дали сега се кандидатирам със същото желание, след един толкова труден и повратен период от развитието на нашия съд. Задавам си и въпроса съумях ли да отговоря на очакванията към мен и на собствените си изисквания и да постигна целите, които си поставих.

Това, което обещах при първия си мандат беше да работя много и без да жалея усилия и време да направя възможното работата на съда да се подобри в административен и организационен аспект, като са запази и подобри качеството на правораздаването. Смятам, че тези най-важни цели бяха изпълнени в последните 5 години, разбира се с общите усилия както на съдиите, така и на съдебната администрация. Щастлива и удовлетворена съм от доверието, което целият екип на съда ми гласува, от подкрепата на всички, както и от това, че такова доверие и подкрепа получих от ръководството на АС – Варна, на ВКС и ВАС, на колегите от окръжните съдилища в апелативния ни район. На тях искам да изкажа и специалната си благодарност за помощта и най-вече за приятелството. Защото в нашата професия и отговорностите, които имаме и като ръководители, може да бъде доста самотно. Затова, независимо от всички трудности, през които преминахме заедно с колегите и аз лично като ръководител на съда, съм сигурна, че мога да се справя и за още един мандат.

От друга страна мотивацията ми за настоящата кандидатура е движена и от периода от живота, в който се намирам лично аз и колегите ми съдии.

В кариерата ми на юрист съм работила единствено и само като съдия и то в рамките на нашия съдебен окръг. Започнах работа като младши съдия в началото на 1991 г., веднага след дипломирането ми, продължих като съдия в РС – Търговище, бях и негов зам.-председател.

От началото на 1999 г. преминах на работа в ОС – Търговище като съдия и зам.-председател в определен период и в последствие като настоящ административен ръководител. Разглеждала съм всички видове дела – граждански, наказателни, административни. През последните повече от 20 години специализирам в разглеждането най-вече на граждански дела от първа и въззивна инстанция, както и търговски дела.

В професионалния си път срещнах много достойни и блестящи колеги, от които се учех, както и такива, от чиито грешки се учех, разбира се и от собствените си успехи и неудачи.

Животът ми е свързан толкова тясно с работата на съда като цяло, че като настоящ председател безспорно се вълнувам от това как ще завърша професионалния си път и на кого ще предам нататък, но най-вече ме вълнува това, ОС – Търговище да продължи още дълги години да бъде образец на бързо и качествено правосъдие. Мисля за това все повече, защото след малко повече от 5 години ще се обнови целият състав на съдиите, които работим като титуляри към момента. С всички тях сме близки по възраст, започнали работа в съда през кратки периоди от време и сме преживели много в професията – цялостна промяна в законодателството, непрекъснати съдебни реформи, връщане на имена, реституция, възстановяване на земеделските земи и какво ли още не. Мащабът на промените в политически аспект се отрази на начина, по който функционираше съдебната система в България и всичко това премина през нашите сърца и умове, през нашите усилия, съпроводени с постоянната фиксация върху цялата съдебна власт в държавата ни. До такава степен, че решението на всички проблеми се търсеше най-вече чрез промени в начина на функциониране на съдебната власт, с постоянни промени в законодателството (доста често прибързани и необмислени). Реформите в съдебната власт продължават да се представят едва ли не като панацея за все по-сложните ни отношения и отчужденост в социалната ни комуникация, вместо да се търсят истинските причини за проблемите ни. В следствие на това поведение вече няколко десетилетия, доверието в съдебната власт не може да се повиши и не е това, което бихме искали да бъде.

Пиша за това, защото искам да използвам настоящото изложение и като повод за размисъл и дискусия, за откровен разговор с членовете на СК на ВСС. Защото от нас – настоящи и бъдещи административни ръководители в органите на съдебната власт, зависи да дефинираме собствените си проблеми и да дадем възможни решения.

Смятам, че ако сами не го направим, няма как да постигнем прогрес. Затова ми се иска, при анализа на работата на ОС – Търговище и на съдебния окръг като цяло, на достиженията и проблемите, да обърна внимание на това, което зависи от нас като съдии, в ежедневната ни работа, от мен като административен ръководител и от моите административни действия и това, което не зависи от мен, но бих искала

да се промени. Разбира се в становищата, които ще изкажа не изразявам само собственото си мнение, но и това на мои колеги.

От друга страна изцяло се придържам и към това, което посочих в концепцията си при кандидатстването ми преди 6 години – хората, гражданите, да припознаят съда като място за отстояване на техните права, като институция на правовата държава, като храм на законността и справедливостта. Това е нещо, за което смятам, че ще се боря винаги.

Това е моята лична мотивация и се надявам да бъде припозната като подходящия кандидат за заемане на длъжността, за която кандидатствам.

Концепцията ми за управление се гради както на личните ми мотиви, така и на анализа на дейността на съда през последните години. Използвала съм данните от годишните доклади за дейността на Окръжен съд Търговище, статистики, статии, разговори с колеги и служители.

II. Анализ за дейността на съда в последните години. Достижения и проблеми.

Към момента на изготвяне на концепцията, все още не са направени официално статистическите отчети за дейността на съда през 2025 г., както и отчетният доклад. Затова са ползвани данните за 2024 г. и частично за 2025 г.

Правораздавателната дейност на съда се осъществява в район, който съвпада с границите на административната област Търговище. До голяма степен постъпленията и броят на делата зависи от демографските показатели и икономическата активност на населението.

По площ област Търговище е една от най-малките области в страната – 2710,4 кв.км., като в голяма степен е близка до съседната ни Разградска област и област Силистра, които са в рамките на същия апелативен район, този на Апелативен съд – Варна.

През последните пет години населението в областта намалява: от 116 420 жители през 2014 г., на 111 597 през 2018 г., а през 2024 г. – 95 735 души. Има голяма интензивност на миграционните процеси и голяма част от населението живее и работи постоянно или временно в чужбина.

Наетите по трудово и служебно правоотношение са 24,4 хиляди, като спрямо общия брой на жителите процентът е 25,4 и това е дългогодишна тенденция.

Увеличава се обаче процентът на икономическа активност на населението между 15 и 64 годишна възраст – от 57,8% през 2014 г., на 70,9% през 2018 г. и 73,3% през 2024 г.

Нараства и средната работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение, като през месец септември на 2025 г. тя е била 1060 лв. За сравнение има 16 области, където тя е по-малка

Относителният дял на домакинствата с достъп до интернет се увеличава като най-голям е бил процентът през 2022 г. – 89,1%, а към момента е 87%. За сравнение през 2019 г. е бил 77,1%.

Лицата между 16 и 74 годишна възраст, които ползват ежедневно или ежеседмично интернет, се увеличава като относителен дял от 56,9 % през 2018 г. на **82,2%** през 2025 г.

Интересна е статистиката, свързана с това колко лица ползват електронни услуги при взаимодействието си държавните и общински органи. В област Търговище това са 20,1% от хората, а за страната – 35,9%.

От последния доклад на Института за пазарна икономика, касаещ отделните области е видно, че област Търговище има максимална оценка само по отношение на критерия правосъдие и сигурност, с висок процент на разглежданите в тримесечен срок дела и разкриваемост на престъпленията против личността и собствеността.

От друга страна са интересни анализите и на Асоциация „Прозрачност без граници“, които изследват местната система за почтеност. По отношение на правосъдието последните анализи за съдилищата от 2024 г. в област Търговище не са добри, като за сравнение през 2022 година областта беше на първо място. Затова от председателя на съда са направени постъпки за предоставяне на по-подробен анализ и особено по отношение на отделните показатели, които определят и по-ниските индекси.

Престъпността в областта и в рамките на съдебния район е ниска. През последните години се характеризира с минимална динамика на количествените и качествените си параметри и криминогенната обстановка е в устойчиви граници, според отчетните доклади на ОП – Търговище. Регистрираните престъпления по криминална линия са 85,7%, а по икономическа 14,3%. Подобно е съотношението между тях и през последните три години. За отчетния период на 2024 г. в ОД на МВР – Търговище общо по криминална и икономическа линия са регистрирани 2031 бр. заявителски материали, като за 2023г. те са били 2380 бр. и 2048 бр. за 2022 година, което е намаление спрямо 2023 г. със 17,18% и запазване на нивото от 2022 г., като намалението е едва 0,8 %. Разкритите престъпления от регистрираните през 2024 г. са 684 бр., а през 2023г. са били 745 бр. Запазено е съотношението между престъпленията по криминална и икономическа линия. Процентът на разкриваемост съответно за 2024 г. е 63,93%, а през 2023г. е бил 60,37%.

На този фон, ето как се развива и работата на съда през последните години:

КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

Магистрати:

През последните години числеността на съда по щат и на реално

работещите в съда магистрати намалява. От 13 бройки през 2019 г. до 11 бройки към момента. От тях 10 щата за съдии и един за младши съдия. Последователно бяха съкратени щатовете на съдиите, които се пенсионираха – през 2019 и 2020 г.

Броят на реално работилите съдии през годините обаче винаги е бил по-малък поради командироване на колеги във ВКС и АС – Варна. За съжаление през 2022 г. загубихме преждевременно и скъп колега. През 2023 г. беше отстранен от длъжност съдия М. Митев от НО.

През 2023, 2024 и 2025 година приключиха окончателно и конкурсите за повишаване в по-горните съдилища, при което съдия Б. Янкова беше повишена в НК на ВКС – в началото на 2024 г., съдия Д. Сапунджиева в НО на АС – Варна – през месец май 2024 г. и съдия Б. Максимова – в ГК на ВКС в края на 2025 г.

Намаляването на числения състав на съда доведе и до промени в структурата на съда и обединяването през пролетта на 2021 г. на гражданското и търговското отделения в едно, при запазване на специализацията по отношение на първоинстанционните граждански дела и някои от търговските дела. В нито един момент през последните 5-6 години съдът не е работил в пълната си численост по щат. Затова още в края на 2022 г. бяха предприети действия за командироване на съдия в гражданско-търговското отделение, през 2023 и 2024 г. – на двама съдии в наказателното отделение.

От 01.11.2022 г. със заповед №РД-0762/24.10.2022 г. на председателя на Апелативен съд – Варна, в Окръжен съд – Търговище е командирована съдия Боряна Петрова от РС – Търговище, в ГТО. От 20.03.2023 г. със заповед № РД-0201/20.03.2023 г. на председателя на Апелативен съд – Варна, в Окръжен съд – Търговище е командирован съдия Явор Томов от РС – Попово, в „НО“.

Със заповед № РД-0016/08.01.2024 г. на председателя на Апелативен съд – Варна в Окръжен съд – Търговище е командирован съдия Пламен Драганов от РС – Търговище.

Всички командирования на съдии са обсъдени първо на общи събрания на съдиите от съответните отделения и след това на целия съд. С оглед на това, че следва да се осигури нормалната работа на районните съдилища в съдебния окръг, на този етап ръководството на съда не смята да отправя нови искания за командироване на съдии от районните съдилища.

Всички титулярни съдии са със съдийски стаж над 25 години и с такъв в Окръжен съд – Търговище над 20 години. Всички съдии са с ранг „съдия във ВКС и ВАС“.

Командированите съдии също имат продължителен юридически и съдийски стаж, както и рангове на съдии във ВКС и ВАС. И тримата се

вписаха много добре в колектива на съда и допринасят много за добрата ни работа със своя професионализъм.

Видно е, че през последните години, както поради командироване на съдии в по-горни съдилища, така и по други причини, се налага да бъдат полагани все повече усилия за осигуряване на кадровата обезпеченост на съда. Намалява броят на съдиите, които са на титулярни места, а това затруднява работата на общото събрание и доведе дотам, да не може да се сформира легитимна етична комисия.

От месец септември 2024 г. и през цялата 2025 г. съдът работи с осем съдии, а от средата на 2025 г. встъпи и младши съдия. След встъпването на съдия Б. Максимова във ВКС в ОС – Търговище има свободни четири щатни бройки – две в наказателно и две в гражданско-търговско отделение. За двете бройки за наказателни съдии и за едната в гражданското отделение е обявен конкурс за заемането им чрез повишаване, като има възможност и четвъртият щат, освободен след обявяване на конкурса, да бъде зает. Тези конкурси бяха обявени с решения на СК на ВСС в края на 2024 г. Т.е. повече от година няма резултат. Опитът говори, че за по-малко от 2 години тези конкурси не могат да приключат с първоначално класиране, а какво остава при обжалване.

Смятам, че всички съдии сме наясно, че начинът, по който се провеждат конкурсите за повишаване за окръжните и апелативните съдилища, естествено законодателно уреден, не е удачен. Вследствие на процедурата по атестиране, която се бави за колегите от големите съдилища и участието на много голям брой съдии в конкурсите, се стига дотам да има продължителни и много на брой командирования на съдии в горните съдилища. Това води до затруднения в работата на всички, но най-вече на районните съдилища, след това на окръжните и апелативните. В това отношение мога да кажа, че през 2025 г. четиримата съдии титуляри от ОС – Търговище бяха натоварени да направят атестации на 7 свои колеги от районните съдилища в гр. Търговище и гр. Попово, които участват в конкурсите. И те го направиха само в рамките на месец и половина-два, в период на отпуски и съдебна ваканция. При това без да бъдат освобождавани от разглеждането на дела, без да допуснат забавяне при изготвяне на съдебните си актове.

Както казах, начинът, по който се провеждат конкурсите, както и законодателната уредба, се оказаха неефективни и изключително много затрудняват работата на окръжните съдилища. През последните десет години тази неефективност доведе до кризи в почти всички окръжни съдилища и нашият съд е един от примерите за това. Запознавайки се с отчетните доклади на много от съдилищата в страната установих, че почти няма съдебен район, в който щатът да се попълва регулярно. И ако за ВКС провеждането на национален конкурс е необходимо и нормално, то това е излишно за окръжните и за районните съдилища, дори за

апелативните. Мога да кажа, че преди промяната в законодателната уредба, в съдебни райони като нашия обикновено в окръжните съдилища се повишаваха съдии от районните съдилища в съответния съдебен окръг, по предложение на председателите на окръжните съдилища. И макар тази система да беше напълно и тотално отрецена, то мисля, че тя имаше и много предимства. Те бяха свързани с това, че в болшинството случаи административните ръководители от по-високо ниво имаха и имат и към момента много добра представа както за професионалните, така и за етичните качества на съдиите от съответния район. И тук безспорно едно от най-големите предимства беше, че се повишаваха съдии, които бяха свързани със съответното населено място, които имаха желание да работят и да се развиват именно в съответния регион, в случая в Търговище, но това се отнася и за другите съдебни окръзи. Уважавам желанието на колегите да се развиват професионално, но не мога да приема съдебното номадство. Ако не си готов да се обвържеш и житейски с дадено населено място, а не само да го приемаш като временна спирка с цел преместване в желанния град, то това води до ново текучество и нови проблеми, без ясни перспективи. Това в никакъв случай не способства и за изграждането на силни и професионални колегиални отношения, в който и да е орган на съдебната власт.

Защото почти всички колеги, които кандидатстват за повишение имат качества като юристи, имат голям опит, но какви са като хора, имат ли авторитет, ще могат ли да работят в екипа на този съд, това са фактори, които една конкурсна комисия не може да прецени. А те са също толкова важни за успешната работа на съда като цяло.

Затова смятам, че уредбата на конкурсите за повишаване в по-горните въззивни съдилища следва да почива на друга философия. Тя трябва да се опре на доверието в преценката на окръжните и апелативните съдии, че те са способни да изберат най-добрите кандидати, защото това е в техен интерес. Не вярвам да има съдия в окръжен или апелативен съд, който да не иска да работи заедно със способен, работлив, добре организиран и етичен колега. Мисля, че конкурсите за окръжните съдилища трябва да се провеждат на първо място регионално, за всеки съд поотделно или по апелативни райони, като се предоставят най-големи правомощия на общите събрания на съдиите или на съответните отделения в по-големите съдилища. Всеки такъв съд или апелативният район да може сам да провежда конкурса. Това ще гарантира бързото приключване и избора на най-добрите кандидати във всяко отношение. Това по никакъв начин няма да е пречка за повишаване на съдии, които работят в други съдебни райони, тъй като биха се предвидили механизми, гарантиращи равното им участие. Като председател на малък окръжен съд нямам нищо против при нас да кандидатства колега от София, Варна или Пловдив, но бих искала съдиите от нашия съд да могат да оценят неговата работа от гледна точка на високите критерии за срочност и качество, които има

при нас. Бих искала и този съдия да работи минимум пет години в нашия съд. И ако такъв съдия все пак се яви, но атестацията му не може да бъде изготвена за 2 месеца, то нека съдиите от нашия съд да могат да я направят. Мога да дам и други идеи в това отношение, но по-важното е какво е мнението на съдиите от страната по отношение на провеждането на регионални конкурси. Знам, че това е становището на колегите от нашия апелативен район.

В това отношение искам да дам само един пример. Преди около пет години имахме възможност да се срещнем с председателя на едно от най-големите финансови съдилища в Германия, който беше на посещение по покана на председателя на АдмС – Търговище. На нашите въпроси как точно се избират съдиите в този съд, той ни каза, че първо има критерии относно стажа и професионалната квалификация – нещо нормално. Но попълването на състава с нов съдия става след отправена лична покана от председателя на съда, към конкретен юрист. Те се събирали на общо събрание и обсъждали различни кандидатури, на опитни и способни юристи в тяхната област и решават кого да поканят. Имало съгласуване и на ниво изпълнителна власт – на федерално или регионално ниво с министър на правосъдието. Не знам какво е доверието на обществото в Германия към тяхната съдебна власт, но ми се иска на първо място ние самите като магистрати да си имаме доверие, че можем да направим най-добрия избор. Опитът показва, че трябва да има промяна и не трябва да отхвърляме с лека ръка подобни предложения.

Тук искам да посоча и това, което обмислям от няколко години и съм споделяла и с други колеги. То е продиктувано и от множеството проблеми, които имаше в РС – Омуртаг в кадрово отношение през последните 6 години и от това как могат да бъдат решени. През този период имаше и пенсиониране на колега от РС – Търговище. Разговаряли сме за това, че законодателната уредба относно пенсионирането на магистратите е стриктна, без възможност за тълкуване и в това отношение тя е изключително неблагоприятна, бих казала дори жестока към самите съдилища и тяхното кадрово обезпечаване. Не става въпрос за това да се дава безкрайна възможност на магистрати да работят, а за това, докато се проведат конкурсите и се заемат щатове от новите съдии, досегашните да имат възможност да работят и да не страда работата на системата (разбира се при съгласие на съответния магистрат). Към момента, 6 месеца преди пенсиониране в много съдилища на съдиите спират да им бъдат разпределяни дела, особено наказателни такива от общ характер. Още на този етап натоварването на оставащите се увеличава. Ако имаше възможност съдията да се пенсионира и да продължи да заема длъжността до провеждането на конкурс, това ще бъде от изключителна полза. Особено за районните съдилища. Ако има желаещи пенсионирани магистрати от друга страна да заемат временно длъжностите по заместване на съдии,

които ползват продължителен отпуск по болест или такъв за отглеждане на дете до 2-годишна възраст, то тогава работата би се облекчила значително. Не виждам защо да не се използва опитът и възможностите на магистрати, които са се доказали в професията, да помогнат на колегите си и на системата като цяло за по-бързо и качествено правосъдие.

Неотдавна получихме искане от СК на ВСС да им предоставим данни за пенсионирани магистрати, които биха могли да се включат като медиатори в съдилищата. Приветствам тази идея и предлагам да погледнем още по-далеч.

Служители:

В периода от 2021 г., след встъпването ми в длъжност като административен ръководител съставът на съда претърпя много големи промени, имаше изключителни затруднения заради продължително отсъствие поради болест на съдебни секретари и призовкар, а в следствие на служители, които ползваха двугодишен отпуск по бременност, раждане и отглеждане на деца. Имаше и много пенсионирани служители, а един ни напусна внезапно. Всички тези събития изискваха непрекъсната работа по съгласуване, промяна в организацията на работа, ротация, провеждане на конкурси за назначаване на новите служители, обучение и допълнително натоварване на тези, които имаха опит. Промени имаше най-вече в специализираната администрация и то за ключови длъжности: архивар, трима секретари, трима деловодители единият от които и служител по класифицираната информация, двама призовкари. На практика повече от половината специализирана администрация беше променена. Настъпиха промени и в ръководните длъжности в администрацията, като най-голямото сътресение беше свързано със смяната на главния счетоводител, още в първите месеци на мандата ми. Защото тази смяна беше принудителна и наложителна, поради установените многобройни нарушения, които се оказаха и длъжностни престъпления. Наложих се за продължителен период от време съдебният администратор (който преди много години беше главен счетоводител на съда) да съвместява и тази длъжност, подпомаган от гл. счетоводител на РС – Търговище, който в следствие беше назначен и в ОС – Търговище. Имаше ново попълнение по отношение на експертните длъжности в лицето на служител „Връзки с обществеността“.

За радост, въпреки трудностите, с общи усилия, съдебната администрация и ръководството на съда успяха да се справят с всички предизвикателства. Не беше допуснато влошаване на показателите за срочност и качество на правораздавателната и административната дейност на съда.

Смятам, че след проведените конкурси в съда постъпиха нови хора, които имаха по-висока квалификация по отношение на образованието, общата култура и дигиталните технологии, много голяма мотивация да се учат и да работят в органите на съдебната власт. А това беше много важно. Тяхното обучение обаче продължава и благодаря на всички, които полагат усилия да обучат новите си колеги. Защото тези, които постъпиха в съда преди около 4-5 години, вече обучават най-новите си колеги.

Според определеното от ВСС щатно разписание, към 01.01. 2024 г., администрацията на Окръжен съд – Търговище се състоеше от 24-ма служители, от които: съдебен администратор, главен счетоводител, административен секретар, системен администратор, връзки с обществеността, 6 бр. съдебни секретари, 6 бр. съдебни деловодители, съдебен архивар, 3-ма призовкари, шофьор и 2-ма чистачи.

Към 01.01.2026 г. администрацията на съда се състои от 22-ма служители, като щатът беше намален с един деловодител през 2024 г., а в края на 2025 г. беше съкратена и длъжността на административния секретар, който премина на работа в друг съд.

Това съкращаване на щата създаде изключителни трудности в работата на съда и особено след отказа на СК да трансформира длъжността на административния секретар в длъжност „Човешки ресурси“. Такава длъжност за съда е изключително необходима, защото няма други възможности за ротация и трансформация в администрацията. Беше получен отказ и по отношение на това длъжността да се трансформира в такава за съдебен помощник. Съдът има нужда от служител, който да отговаря за човешките ресурси, защото в малък съд като нашия много от служителите са натоварени с много повече задължения, отколкото служителите в големите съдилища. Тук следва да се добавят и промените по отношение на Закона за медиацията и ГПК, които натоварват окръжните съдилища с нова административна тежест при провеждането на процедурата. Въпреки предварителното афиширане на желание да бъдат отпуснати щатове за ръководители на службата по медиация, към момента няма индикации това да се случи.

В момента съотношението между магистрати и съдебни служители в ОС – Търговище е 1 към 2 – под средните показатели за страната (1 към 2,24) по отношение на окръжните съдилища. А относно специализираната администрация съотношението е 1 към 1,27, също под средните стойности (1 към 1,43).

Мога да кажа, че като председател на съда се старая винаги да дам своята позиция към администрацията на ВСС и СК, но естествено нямам каквито и да било правомощия да определям числеността на щата. В това отношение, както и всички други административни ръководители в съдилищата, имаме нужда от това КСА и СК на ВСС да имат ясни, обективни и справедливи критерии по отношение развитието на щатната численост на отделните видове съдилища, като отчитат спецификите на

малките и големи съдилища и необходимостта от промени, свързани с електронното правосъдие, особено след промените по отношение на заповедните производства.

Всички назначени служители отговарят на изискванията на Единния класификатор. След настъпилите промени през последните години се промени профилът по отношение на стажа на служителите в органите на съдебната власт. След пенсионирането на голяма част от тях професионалният опит на половината съдебна администрация не е толкова голям, но всички се учат бързо. Общият брой на тези, които имат висше образование в момента е 9, като от тях 6 бр. магистри и 3 бакалаври. От магистрите има трима юристи, а някои от тях имат повече от една специалност.

След приключване на годишната атестация от 18 атестирани служители, 13 служители имат оценка „отличен“, а останалите „много добър“. Трима служители са повишени в ранг, а повечето вече имат най-високия ранг.

Както е видно, кадровият състав на служителите в съда за последните 3-4 години се промени много. Имаше и продължителни отсъствия по обективни причини, най-вече поради заболявания, имаше две от новите служителки в отпуск за отглеждане на малки деца. Към момента те се завърнаха на работа, но има друга, в същия отпуск. На нейно място, до завръщането ѝ е назначена нова служителка, по заместване.

Бяха необходими много усилия от цялата съдебна администрация, за да се осигури нормалната и ритмична работа на службите, включително и преразпределение на задачите и временно преместване в друга служба. Благодаря на всички, които положиха допълнителни усилия както при заместване на болните си колеги, така и при обучението на новопостъпилите, които също положиха много усилия и се вписаха добре в колектива на съда.

Структура и управление на съда

Окръжен съд – Търговище е второинстанционен съд, разглеждащ дела като първа и въззивна инстанция. В неговия съдебен район се включват 3 районни съдилища – в градовете Търговище, Попово и Омуртаг. Районен съд – Търговище разглежда дела от Община Търговище, Районен съд – Попово от общините Попово и Опака, Районен съд – Омуртаг от общините Омуртаг и Антоново.

Управлението на съда се осъществява на база изработени правила и норми, свързани с изискванията на Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор, както и на ЗСВ и процесуалните закони.

Предвид изминалия дълъг период от време от приемане на правилата, след встъпване в длъжност на новия административен ръководител на съда, а след това и на новите заместник-председатели,

започна процес на обновяване на тези правила, който продължи и през 2024 и 2025 г., макар и не толкова интензивно като в първите три години.

Бяха издадени множество заповеди, бяха направени изменения и допълнения в действащите правила за случайно разпределение на делата, за вътрешния трудов ред, кадрови промени в действащите комисии, по отношение на електронното правосъдие, по отношение на личните данни и класифицираната информация, публикуването и обезличаването на съдебните актове, административната структура, личните трудови досиета, воденето на деловодните книги, правила за работа с медиите и за публикуване на информация, правила за действия при комуникационни кризи, правила относно съдебната медиация и други. Работата в това направление е непрекъсната и за целта на това изложение намирам, че не е необходимо всичко свършено да бъде изброявано до най-малките подробности.

Създадената организация на работа в съда позволява административните и правораздавателните процеси да се развиват своевременно, а възникналите отклонения да бъдат адекватно разрешавани, за да не се отразяват на бързината и качеството на правораздаването и съпътстващите го и осигуряващи неговото осъществяване други дейности.

Дейността на съда е разпределена от 2021 г. в две отделения, по решение на ОС на съдиите: „ГРАЖДАНСКО и ТЪРГОВСКО” и „НАКАЗАТЕЛНО”.

„Гражданско и търговско отделение“ се ръководи от заместник-председателя съдия Мариана Иванова, от месец октомври 2022 г. „Наказателно отделение” се ръководеше от съдия Бонка Янкова, а от 15.03. 2024 г., от зам.-председателя съдия Йордан Иванов.

ОБООБЩЕНИ ДАННИ ЗА ПРАВОРАЗДАВАТЕЛНАТА ДЕЙНОСТ НА ОКРЪЖЕН СЪД – ТЪРГОВИЩЕ.

1. Постъпили дела, дела за разглеждане и свършени дела за периода 2021-2025 г.

ПОСТЪПИЛИ ДЕЛА:

	Граждански и търговски дела	Наказателни Дела	Общо постъпили дела	% спрямо предходната година
2025	502 (59%)	346 (41%)	848	-10 %
2024	426 (45%)	517 (55%)	943	+ 10%
2023	407 (48,0%)	448 (52,0%)	855	+36 %
2022	369 (58,6%)	260 (41,4%)	629	-11,7 %

2021	414 (58,0%)	299 (42,0%)	713	+9 %
------	-------------	-------------	-----	------

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ВИДОВЕ:

	Гр. Дела общо	Гр. дела I инст.	Гр. Дела II инст.	В.ч.г р. дела	Търг овск и дела	Нак. Дела общо	Нак. Дела I инст.	Нак. Дела II инст.	АНХ Д
2025	502	147	107	182	66	346	291	51	4
2024	426	73	105	166	81	517	444	72	1
2023	407	55	127	122	103	448	386	59	3
2022	290	39	126	118	79	260	208	54	1
2021	302	45	145	103	112	299	256	40	3

В броя на наказателните дела от първа инстанция са включени:

46 НОХД, 238 ЧНД, 6 – разпити – 2025 г.;

37 НОХД, 397 ЧНД, 10 – разпити – 2024 г.;

43 НОХД, 293 ЧНД, 50 – разпити – 2023 г.;

28 НОХД, 160 ЧНД, 17 – разпити за 2022 г.;

42 НОХД, 201 ЧНД, 13 – разпити за 2021 г.

От наказателните дела от втора инстанция:

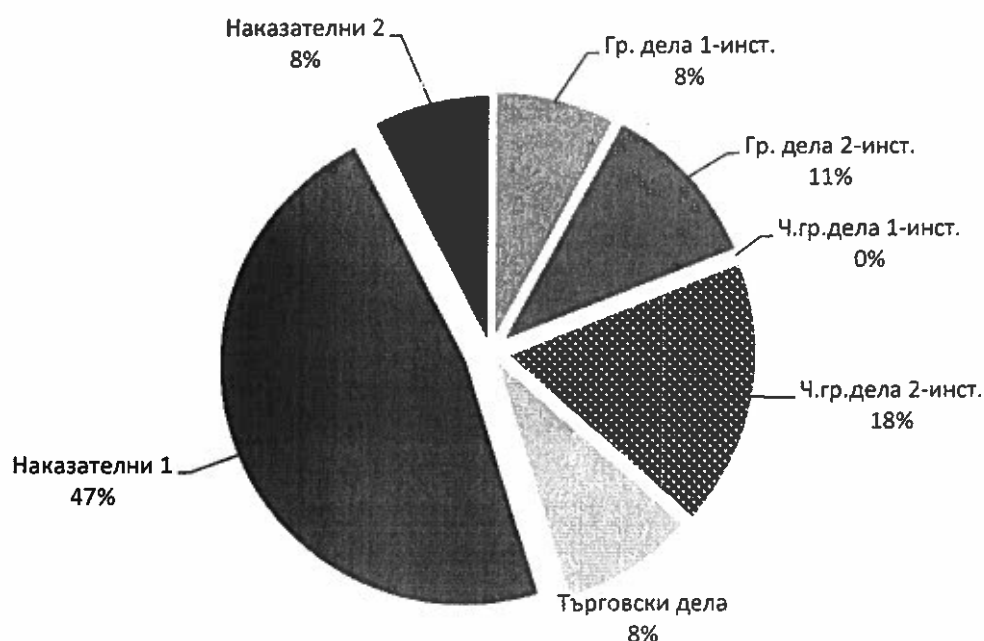
25 бр. – ВНОХД и 26 ВЧНД – 2025 г.

33 бр. – ВНОХД и 39 ВЧНД – 2024 г.

36 бр. – ВНОХД и 23 ВЧНД – 2023 г.;

37 бр. – ВНОХД, 17 ВЧНД – 2022 г.

ПОСТЪПИЛИ ДЕЛА ПРЕЗ 2024 Г. ПО ВИДОВЕ

Видно е, че в проследения петгодишен период, броят на делата през 2024 г. е най-голям, като ръстът общо на делата е с 10% спрямо 2023 г. Като се отчете нарастването от предходната 2023 година спрямо 2022 г., което беше 36%, то е видно, че делата са нараснали с 46% в период от две години. През 2025 година обаче броят на делата намалява с 10% и е на нивото от 2023 г.

Намаляването на броя на делата през 2025 г. е значително за наказателните дела. Увеличава се броят на гражданските дела, като ръстът спрямо 2024 г. е със 101 %, а намаляването на наказателните дела е с 33%.

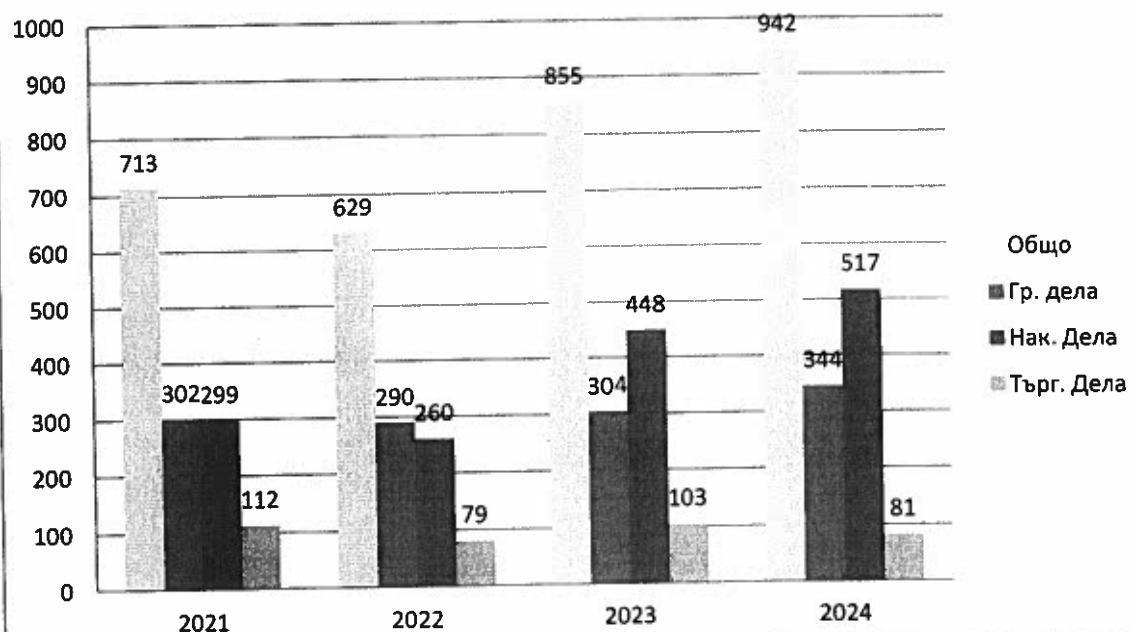
Изводът, който може да се направи е, че през 2025 г. отново процентът на гражданските и търговските дела е най-голям и е налице драстична промяна във вида на постъпилите дела. За втори път през 2024 г. в дългогодишната статистика броят на постъпилите наказателни дела заемаше повече от половината от общото постъпление – 55% (52% през 2023 г.) от всички постъпили дела в съда, като преди това никога не е надвишавал 42%. Но през 2025 г. отново е налице съотношение, което е било обичайно през дълги периоди от време – 59% са гражданските и търговските дела и 41% са наказателните.

По отношение на гражданските дела от първа и втора инстанция може да се каже, че броят на въззивните граждански дела намаляваше няколко години, но през 2024 и 2025 г. се запазва на едно ниво. За сметка на това е увеличен броят на въззивните частни граждански дела, увеличен е драстично броят на първоинстанционните граждански дела. Тук е мястото да се посочи, че съдът беше зает от искиви молби,

против съдилища и съдии, заведени от т. нар. постоянни ищци. Единият е К Т от гр. Елена, а другият Г. Г от гр. Варна. Първият завежда еднотипни искиви молби по ЗОДОВ, по чл. 26 — за нарушаване на правото за разглеждане на делата в разумен срок. Заведените от г-н Т дела в цялата страна са стотици, както и отправените от него претенции за заплащане на обезщетение пред ИВСС и МП. Поведението на ищеца по тези дела също е еднотипно, като постоянно се иска отлагане на делата, правят се постоянно промени в цената на исковете, искат се отводи на съдиите, които в много случаи се отвеждат и сами заради това, че съответният съд е ответник по подобно дело. Процесът се шиканира с цел след приключването му или още преди това да се водят нови дела, на същото основание. Касае се до драстична злоупотреба с права, а българското гражданско процесуално право за съжаление не предоставя големи възможности съдилищата да се справят с подобно поведение. Налице са още по-драстични примери в софийските съдилища. Считам, че е дошло времето за промяна и приемане на разпоредби, подобни на тези, предвидени в КЗПЧОС. Малко по-различен е случаят с г-н Г , който в определен период от годината почти всеки ден подаваше искиви молби. Но тук се касае за изключително нередовни и объркани искиви молби, от които е много трудно да се извлече нещо смислено. Винаги се подават по ел. път, а в последните месеци дори не се подписват с КЕП. Няма случай, в който да са били изпълнени указанията на съда за поправка на исковата молба. По тези дела обаче се отделя немалко време за даване на указания и за отговор на постоянните молби, които постъпват по тях. Както е видно от данните, от свършените през годината 138 граждански дела, прекратените са 91 бр. като от тях само по едно дело е поради постигната спогодба. Голяма част от тези дела са заведени именно от г-н Гьочлиев.

При наказателните дела продължава да намалява през годините броят на постъпленията по ВНОХД, които и без това не са много. Драстично беше обаче увеличението на ЧНД от първа инстанция — финансови санкции, разпити, разрешения за процесуални действия или одобрение, мерки за неотклонение през 2024 г., но през 2025 г. и техният брой намалява. Увеличен през 2025 г. спрямо предходната година, е броят на НОХД от първа инстанция. По тази причина според мен не е намаляла и натовареността на съдиите по ПОНС.

**ПОСТЪПЛЕНИЯ ПО ОСНОВНИТЕ ВИДОВЕ ДЕЛА В
ТЪРГОВИЩКИ ОКРЪЖЕН СЪД ЗА ПЕРИОДА
2021 - 2024 г.**

ДЕЛА ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ ЗА ПЕРИОДА 2021 – 2025 Г.

	Дела за разглеждане	Свършени дела	Несвършени дела
2025	934	821	113
2024	1028	934	94
2023	940	856	84
2022	744	662	82
2021	822	707	115

НЕСВЪРШЕНИ ДЕЛА

	Общо	Граждански и търговски	Наказателни
2025	113	89	24
2024	94	75	19
2023	84	71	13
2022	82	67	15
2021	115	96	19

Видно е, че съдът е свършил:

88 % от делата за разглеждане и 97 % от постъпилите дела – 2025 г.

90 % от делата за разглеждане и 99 % от постъпилите дела – 2024 г.

91 % от делата за разглеждане и 100 % от постъпилите дела – 2023 г.

2022 г.:

89% от делата за разглеждане и 105 % от постъпилите дела.

Т.е. и през 2025 г. съдът не е успял да свърши постъпилите през годината дела. Очевидно е, че постепенното увеличаване в последните години на броя на постъпилите дела – най-вече на гражданските, но и на НОХД и намаленият числен състав на съда оказват влияние върху този показател. Видно е освен това, че несвършените граждански и търговски дела са много повече. Тук обаче следва се има предвид спецификата на производството и времето за размяна на книгата, както и това, че първоинстанционните граждански и търговските дела са много повече и изискват повече работа в съдебно заседание. И това проличава в анализа на свършените дела.

Показателите обаче относно процента на несвършените дела спрямо тези за разглеждане продължават да бъдат добри в края на 2024 г. – 9%, 2023 г. – 8,6%, а през 2022 година – 11%.

СВЪРШЕНИ ДЕЛА

	Общо	Гражданск и и търговски	От тях първоинст.	Наказателн и	От тях НОХД
2025	821	480	217	341	44
2024	934	422	140	512	34

През 2025 г. :

От свършените 217 бр. граждански и търговски дела от първа инстанция – т.е. същинските дела, 113 бр. са с акт по същество и 104 бр. са прекратени.

От свършените 44 бр. НОХД, 12 бр. са с акт по същество – т.е. присъда, по 29 бр. има постигнати споразумения, 2 бр. са върнати на прокуратурата и 1 бр. е прекратено по други причини.

През 2024 г.

От свършените 140 граждански и търговски дела от първа инстанция – т.е. същинските дела, 112 бр. са с акт по същество и 28 бр. са прекратени.

От свършените 34 бр. НОХД, 15 бр. са с акт по същество – т.е. присъда, по 15 бр. има постигнати споразумения, 3 бр. са върнати на прокуратурата и 1 бр. е прекратено по други причини.

Ето защо е съвсем нормално несвършените граждански и търговски дела в края на отчетния период да бъдат повече от наказателните.

Както е видно през 2025 г. е увеличен драстично процентът на приключилите със споразумение НОХД – повече от 88%, докато в предишни години числата са били около 45%.

СРОЧНОСТ НА ПРАВОРАЗДАВАТЕЛНАТА ДЕЙНОСТ – ПРИКЛЮЧИЛИ В 3-МЕСЕЧЕН СРОК ДЕЛА ЗА ПЕРИОДА 2021-2025 Г.

	Общо свършени	в 3-месечен срок	% приключени
2025	821	762	93 %
2024	934	874	94%
2023	856	792	93%
2022	662	580	88%
2021	707	617	87%

Видно е, че се запазва през последните години високият процент на разглежданите в кратки срокове дела.

Разбира се трябва да се отчете и профилът на делата. С оглед на това, че най-голям е броят на частните дела, особено на наказателните, които се разглеждат в кратки процесуални срокове, това е обяснимо. Това обаче в никакъв случай не омаловажава постиженията на съдиите и съдебната администрация, защото се полагат усилия за бързото и срочно призоваване на страните, а понякога това не е лесен процес.

Като цяло проблемите с по-голямата продължителност на някои отделни дела е свързана с трудното намиране на вещи лица и съобразяване на техните ангажименти. Сложността на делата от друга страна води и до това, те да се разглеждат в повече от едно съдебно заседание, при което се съобразява и заетостта на техните пълномощници и възможностите им за явяване пред съда в по-кратки срокове. С последните изменения в ГПК по отношение процесуалното представителство съдът във всички случаи съобразява и ангажиментите на адвокатите и възможността да се явят на по-ранна дата.

Най-нисък е процентът на разглежданите в инструктивните срокове въззивни наказателни дела – 73%, следвани от търговските дела – 74%.

Частните граждански и търговски дела от двете инстанции се разглеждат на 100% в инструктивните срокове и този показател е същият през всички години.

Въззивните граждански дела през 2025 г. на 86% са разгледани в тримесечен срок, на 90% през 2024 г. и през 2023 г., а през 2022 г. – 85%.

Въззивните наказателни дела през 2024 г. 80 % са разгледани в тримесечен срок, 71% е бил този показател през 2023 г. и 68% през 2022 г.

Частните наказателни дела от първа инстанция са разгледани на 100% в инструктивните срокове – траен показател през годините.

ПОСТАНОВЕНИ В СРОК СЪДЕБНИ АКТОВЕ

За гражданските и търговските дела – едномесечен.
За наказателните дела – до 60 дни.

		Постановени актове	В срок	Процент постановени актове
2025	Граждански	384	383	99,7 %
	Търговски	45	45	100 %
	Наказателни	344	343	99,7 %
2024	Граждански	359	358	99,7%
	Търговски	93	93	100%
	Наказателни	535	534	99,8%
2023	Граждански	309	309	100%
	Търговски	119	116	97,5%
	Наказателни	307	306	99,6%

	Граждански	270	270	100%
2022	Търговски	59	59	100%
	Наказателни	215	214	99,5%

Видно е, че съдиите на практика постановяват актовете си в установените срокове по ГПК и НПК на 100%. Има забавяне само на два съдебни акта по въззивни дела, което е в рамките на 1-2 дни и е свързано с това, че в ЕИСС актът е подписан от останалите членове на състава 1-2 дни след изпращането за подпис от докладчика.

Изписването на актовете на 100% в инструктивните срокове е било винаги стремеж на съдиите в ОС – Търговище и един от трайните показатели за добрата им работа. Следва да се посочи освен това, че много от съдиите пишат своите актове изключително бързо, в едноседмичен или двуседмичен срок, като това не се отразява на качеството на тяхната работа, за което следва да бъдат поздравени. Съдиите освен това следят и за постановяването на актовете в двуседмичен срок по бързите производства по ГПК, касаещи делата по трудови спорове, издръжка, защита от домашно насилие.

Въпреки това обаче, за пореден път ще посочим, че за нас е необяснимо, че по граждански и търговски дела, законодателят не е дал на съдиите този толеранс, който имат наказателните съдии. Всички добре знаем, че има изключително тежки граждански и търговски дела, с много томове доказателства и сложни експертизи, но и за този род дела срокът за изготвяне на актовете също е едномесечен. Едно дело за запрещение, произход или осиновяване, много рядко е сложно фактически или от правна страна, но не така стоят нещата с делата за нищожност на сделки или развалянето на договори, намаляване на завещателни разпореждания, търговски спорове и най-вече делата по ЗОНПИ и за обявяване в несъстоятелност. Разбира се това е въпрос на законодателна уредба, за чиято промяна следва да бъдат положени усилия и да се настоява пред органите, които имат законодателна инициатива.

КАЧЕСТВО НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ – общо на всички видове Решения и определения по всички видове дела

	Общо върнати от обжалване	Потвърдени	Отменени	Изменени
2024	92	65(71%)	10(10%)	17(19%)
2023	62	45(73%)	7(11%)	10 (16%)
2022	39	21(54%)	11(28%)	7 (18%)
2021	79	52 (65%)	17 (21%)	10 (12%)

Обжалвани, потвърдени, отменени, изменени решения (включително и присъди)

	Обжалвани	Потвърдени	Отменени	Изменени
2024	58	38(66%)	5(8%)	15(26%)
2023	40	31(78%)	2(5%)	7(17%)
2022	21	11(52%)	2(9%)	8(39%)
2021	48	31 (64%)	7 (14%)	10 (20%)

Забележка: в броя на потвърдените актове са включени 19 недопуснати до касация за 2024 г.

Обжалвани, потвърдени, отменени, изменени определения

	Обжалвани	Потвърдени	Отменени	Изменени
2024	34	27(80%)	5(15%)	2(5%)
2023	22	14 (64,0%)	5(23%)	3(13%)
2022	18	10 (56,0%)	8 (44%)	0
2021	31	21 (68,0%)	10 (32%)	0

Следва да се отбележи, че в проследения четиригодишен период качеството на правораздаване е по-ниско в сравнение с отчетната 2023 г., но на второ място като цяло. Особено важно за нас е това, че от решенията и присъдите само 8% от актовете са изцяло отменени. Най-нисък в проследения период е процентът на отменените определения, като разликата с 2021 и 2022 г. е много голяма. Т.е. по отношение на определенията качеството се повишава значително.

По наказателни дела са обжалвани общо 6 акта – присъди и решения. Има отменен един акт изцяло. Това е решение по признаване за изпълнение на чуждестранна присъда.

По отношение на гражданските дела. Има два изцяло отменени съдебни акта по причини, които са свързани с действията на съда, като се касае до трудов спор и иск за собственост. Има върнати няколко дела с предмет по ЗОНПИ, като те частично са обезсилени и частично потвърдени от ВКС с оглед на това, че голяма част от исковете бяха оттеглени от КОНПИ.

От търговските дела има две отменени решения, като основанията са свързани с неправилно приложение на закона и едно е свързано с това, че делото е прекратено, но в последствие се установява, че има подадена молба, която е в срок.

Общо обжалваните съдебни актове за 2024 г. са **132** бр. от които 96 бр. граждански и търговски и 36 бр. наказателни; 2023 г. – **111** бр., от които 86 бр. граждански и търговски и 25 наказателни. За 2022 г. – **120** бр., като от тях 99 бр. са граждански и търговски и 21 бр. – наказателни.

Общият извод, който се налага е, че е запазено доброто качество на съдебните актове.

МЕСЕЧНА НАТОВАРЕНОСТ – ПО ЩАТ И ДЕЙСТВИТЕЛНА НАТОВАРЕНОСТ, СПРЯМО ДЕЛА ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ И СПРЯМО СВЪРШЕНИ ДЕЛА ЗА ПЕРИОДА 2021- 2024 г.

Средно месечната обща натовареност по щат на един съдия на база 12 месеца е както следва:

	по дела за разглеждане	по свършени дела
2025	7,08	6,22
2024	7,79	7,08
2023	7,12	6,48
2022	5,64	5,02
2021	5,71	4,91

НАТОВАРЕНОСТ ЗА ГРАЖДАНСКИТЕ И ТЪРГОВСКИ СЪДИИ

	по дела за разглеждане	по свършени дела
2025	8,62	7,27
2024	7,53	6,39
2023	7,23	6,15
2022	6,46	5,53
2021	5,98	4,83

НАТОВАРЕНОСТ ЗА НАКАЗАТЕЛНИТЕ СЪДИИ

	по дела за разглеждане	по свършени дела
2025	5,53	5,17

2024	8,05	7,76
2023	7,02	6,82
2022	4,65	4,40
2021	5,33	5,02

Тук следва да се отбележи, че статистическите справки, които този доклад анализира, отчитаха в предишни години 5 наказателни съдии по щат и 6 граждански и търговски, заради бройката на младши съдията. В последните три години данните са изчислени за равен брой съдии — по 5,5.

ДЕЙСТВИТЕЛНАТА НАТОВАРЕНОСТ НА СЪДИИТЕ ОТ ОКРЪЖЕН СЪД – ТЪРГОВИЩЕ

	по дела за разглеждане	по свършени дела
2025	9,16	8,05
2024	9,88	8,98
2023	8,70	7,93
2022	6,64	5,91
2021	7,34	6,31

Тук е мястото да се посочи, че би следвало статистическите форми за натовареността да се допълнят и с графа за действителна натовареност поотделно за граждански и наказателни съдии, защото това се отчита за натовареността по щат.

Според изчисленията, които са направени от нашата администрация, действителната месечна натовареност на съдиите за 2024 г. по отделения, при 5,5 бр. съдии във всяко отделение за 2024 г. е 57 отработени месеци за гражданските съдии и 47 месеци за наказателните съдии, за 2023 г. са били отработени 63 месеци за гражданските съдии и 45 месеци за наказателните съдии.

Резултатите са следните:

		по постъпили дела	по дела за разглеждане	по свършени дела
2025	Гражданско и търговско отделение	9,8	11,2	9,4

	Наказателно отделение	6,8	7,2	6,7
2024	Гражданско и търговско отделение	7,5	8,7	7,4
	Наказателно отделение	11	11,3	10,9
2023	Гражданско и търговско отделение	6,5	7,6	6,4
	Наказателно отделение	10	10,3	10
2022	Гражданско и Търговско отделение	6,20	7,82	6,69
	Наказателно отделение	4,94	5,31	5,03
2021	Гражданско и Търговско отделение	6,58	8,05	6,55
	Наказателно отделение	6,04	6,46	6,08

Видно е, че действителната натовареност на съдиите се повишава като цяло по отношение на постъпилите дела, делата за разглеждане и свършените дела през 2024 и 2025 г. , което се дължи на повишеното постъпление и на намаления числен състав на съда.

Следва да се посочи, че на тази средна натовареност се отразяват и показателите на младши съдията, но броят на делата, в които тя участва е много по-малък, заради ниския брой на въззивните дела, особено на наказателните. Най-голям е броят на въззивните частни граждански дела.

Въпреки това обаче, както това беше посочено и по отношение на висящите в края на годината дела, при този показател също се вижда добрата и срочна работа на съдиите и съдебната администрация.

През 2024 и 2023 година, предвид голямото постъпление на наказателните дела, натовареността на наказателните съдии по брой дела беше по-висока в сравнение с гражданските.

През 2025 г. това е променено, като е видно, че разликата в натоварването е 3 дела месечно.

НАТОВАРЕНОСТ СПОРЕД ПОНС

Системата, която отчита тази натовареност беше обект на евентуални промени през изминалия период от време и същата е доста

обсъждана от съдиите като цяло. Доколко е реална, доколко в този смисъл е справедлива, е изключително спорен въпрос, защото тя не се опира на детайлно емпирично изследване, а на усещане у съдиите.

Бяха установени недостатъци в ЕИСС по отношение на отразяването на резултата след въвеждане на крайния съдебен акт, защото няма как това да стане при нанасянето на резултата от докладчика – по някои от делата. В падащото меню липсват опциите, които в крайна сметка водят до отразяване на съответния процент натовареност. Налага се да се правят допълнителни корекции.

В тази връзка бяха взети мерки делата да се проверяват както от съдебните секретари, така и от деловодителите преди архивиране или преди изпращане в друга инстанция.

Отделно от това, възприетите коефициенти за натовареност по делата, изобщо не отразяват правилно, а следователно и справедливо работата по делата във времеви граници. Така например, по т.нар. „финансови санкции“ – по ЗПИИРКОРНФС, коефициентът за натовареност е 1. Това означава, че нормално по едно такова дело съдията следва да работи в рамките на 16 часа, а всъщност едва ли е повече от 2 часа. Дело за поставяне под запрещение е с коефициент 0,9 – 14,4 часа, а по него има постановяване на много повече актове, разпити на свидетели и вещи лица.

Следва да се посочи, че този род дела по ЗПИИРКОРНФС са много голям брой в нашия съд. Знам колко време колегите работят по едно такова дело и колко работят гражданските съдии по делата по запрещение, осиновяване и по други граждански и търговски дела, да не говорим за търговските дела по несъстоятелност. Несравними са времето и усилията, които се влагат по този род дела. Според мен е налице абсолютно подценяване на времето и усилията на гражданските и търговските съдии, за сметка на надценяване на наказателните, особено по посочените видове дела.

От данните от системата обаче е видно следното:

През 2025 г., от 01.01. до 30.06. са работили 8 съдии, а след това и до края на годината и младши съдия.

През 2024 г. в съда са работили общо девет съдии, като съдия Максимова през последните 5 месеца на годината реално не е била на работа поради отпуск и командироване във ВКС.

Динамиката по отношение на реално работилите съдии в периода е довела дотам, че някои колеги са били натоварени повече.

Натовареност съобразно ПОНС в ЕИСС 2025, 2024 г. и 2023 г.

	2025	2024	2023
Ангел Павлов	93,95	94,74	128,98

Йордан Иванов	111,41	113,49	123,23
Пламен Драганов	129,05	113,46	—
Явор Томов	96,6	105,83	81,81
Боряна Петрова	125,48	120,88	109,13
Мариана Иванова	100,36	103,30	121,64
Милен Стойчев	113,49	99,60	82,04
Татяна Даскалова	112,72	102,75	93,30
Стела Иванова – младши съдия	24,12		

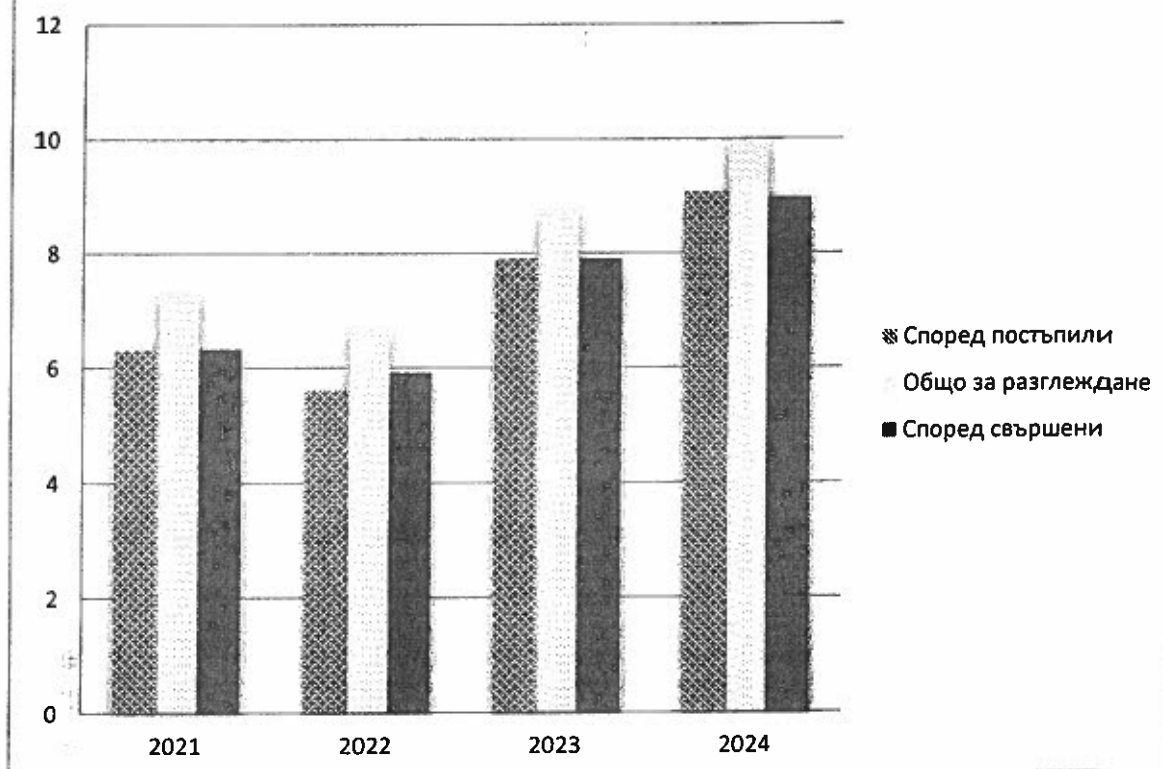
Ако се вземат показателите на съдиите, които са били на работа през цялата година – 8 на брой, то тяхната обща натовареност е 883,06 общо и средно **110,38** за 2025 г., при **106,75** за 2024 г.

През 2024 г., отчитайки работата на всички 9 магистрати в ОС – Търговище, общата норма за натовареност е в рамките на 909,35. Излиза, че деветимата съдии са били средно с показател **101,04** натовареност според ПОНС, при 94,58 за 2023 г.

Лично аз като съдия и председател на ОС не считам, че ВСС може да извлече достоверна и справедлива информация за реалната натовареност на съдиите, на база ПОНС и модул „Натовареност“ от ЕИСС. Нужни са много повече емпирични изследвания на място, във всеки един съд, за да се поставят коефициенти, които да са реални. Защото към момента, усещането е, че тези коефициенти до голяма степен се определят на базата на окомерна преценка и лобиране.

Действителна натовареност на магистратите от търговишки Окръжен съд на база постъпили, разгледани и свършени дела през 2021-2024 г.

**Действителна натовареност на магистратите от
търговишки Окръжен съд на база постъпили,
разгледани и свършени дела през 2021-2024**

Специално внимание съм обръщала на спазването на принципа за равномерно разпределение на делата, установен в чл. 9 от ЗСВ.

Разпределението става чрез ЕИСС и би следвало тази система да отчита и принципа за равномерност. С оглед голямата динамика по отношение на кадровия състав на съда, трудно може да се отчете доколко равномерно е било разпределението на делата по съдии чрез ЕИСС. Това до голяма степен зависи от обособените групи дела, които по отношение на гражданските бяха до известна степен изменени. В началото на 2023 година, на ОС на съдиите беше взето решение, по тази причина данните в системата да не се зануляват в края на 2023 г. Очевидно е от друга страна необходимостта да се приеме все пак период, на който системата да се занулява, като този въпрос беше обсъден в края на 2025 г. и се взе решение системата да бъде обновена и занулена. Личните впечатления на съдиите, които разпределят делата са, че са преодолени някои недостатъци, свързани с неравномерното разпределение, като в началото на годината все пак системата разпределя повече дела на съдиите, които имат по-ниски проценти и в последствие, при натрупване на повече бройки, се достигат стойностите, които са заложили.

От друга страна всички съдии се опитваме да вземем най-справедливото решение по отношение равномерното разпределение на делата и затова вътрешните правила в предишните години и в края на

2025 г. бяха допълнени по отношение на това дали, кога и как определени съдии да се изключват от разпределение или да се намалява тяхната натовареност в проценти.

По отношение на наказателните, гражданските и търговски дела може да се каже, че през 2024 г. имаше равномерно разпределение.

Не стоят така нещата обаче през 2025 г. И това се дължи на големия брой първоинстанционни граждански дела:

	2025	2024
Наказателни съдии		
	Мл. Съдия- 7	
Ангел Павлов – 100%	75	131 бр.
Йордан Иванов – 90%	94	125 бр.
Пламен Драганов - 100%	99	126 бр.
Явор Томов – 100%	90	130 бр.
Граждански съдии		
Ст. Иванова –100%-мл.с.	36	36 бр.
Боряна Петрова – 100%	122	109 бр.
Мариана Иванова – 90%	100	94 бр.
Милен Стойчев – 100%	166	110 бр.
Татяна Даскалова – 80%	145	82 бр.

Тук следва да се отчете обстоятелството, че младши съдия Стела Иванова е работила половин година, а съдия Иванов разглежда ЧНД по ЗСРС на 100%.

Видно е, че по отношение на броя на делата през 2025 г. най-много са били натоварени съдиите М. Стойчев и Т. Даскалова – председател на съда. Това се дължи на факта, че именно между тях се разпределят първоинстанционните гражданските дела.

И тук е видно колко несправедливо се изчислява натовареността по ПОНС, защото времето, което гражданските съдии са отделили по делата на К. Т. и Г. Г. не е по-малко от това, което се начислява по делата по финансовите санкции, независимо че коефициентите са малки заради големия брой прекратени производства. Въпреки очевидно по-голямото натоварване на гражданските съдии, сред които съм и аз като председател, нито един от нас не е поставил

въпроса за преразпределение на работата и прехвърляне на някои видове дела и към другите двама съдии от отделението. Засега, очевидно г-н Г. се насочи към други съдилища и се надяваме поне в тази насока да има нормализиране на работата.

Тъй като по отношение на натовареността по брой на делата за 2025 г. няма цялостна статистика за страната, то могат да се посочат данните от полугодieto за 2025 г. От тях е видно, че по натовареност по щат сме на предпоследно място от окръжните съдилища по брой дела, като след нас е само ОС – Смолян. По отношение обаче на действителната натовареност, по свършени дела сме на 16-то място в страната с 9,42 бр. месечно, като след нас е например ОС – Бургас с 9,05, ОС – Плевен с 8,57, а ОС – Смолян е със 7,65. (таблица 48 от статистическите отчети). Съотношението между делата за разглеждане и свършените дела е било тогава за нашия съд 80%, но както посочих по-горе в края на годината е 88%. За сравнение ще посоча, че в ОС – Бургас този процент на полугодieto е бил 64%, а в ОС – Смолян – 70%.

Давам тези примери не за друго, а за да обърна внимание на това колко добре работят съдиите от ОС – Търговище и на тяхната мотивация да разглеждат делата в по-кратки срокове и да не ги отлагат често или за дълги периоди от време. Със сигурност в по-малко натоварените съдилища (действителна натовареност) ефективността би следвало да е по-голяма, но очевидно не навсякъде е така.

За първи път в отчетния доклад за 2024 г. председателят на съда изиска данни и за броя на постановените актове от съдиите, който също е показателен по отношение на натовареността. Би следвало и бъдещото емпирично изследване за натовареността да вземе предвид колко съдебни акта се постановяват по едно дело и това да се отразява на коефициентите за натовареност.

Вид	Наказателни	Граждански	Търговски	Фирмени
Решения	174	162	93	1
Определения	389	422	356	–
Разпореждания	389	373	451	1
Прот.опред.	66	2	–	0
Присъди	16	–	–	–
Споразумения	16	–	–	–
Общо	1050	957	900	2

Т.е. по наказателни дела са постановени по-малко съдебни актове, в сравнение с гражданските и търговските дела общо, независимо че

като брой наказателните дела са повече. Като разликата в актовете е много голяма.

Както посочих вече, все още не разполагам с пълните данни за 2025 г. и затова в момента не мога да дам стойностите за 2025 г., тъй като тази справка изисква време при действието и на двете деловодни системи.

Освен пряка правораздавателна дейност през отчетния период, съдиите в Окръжен съд – Търговище са продължили да извършват и други дейности – произнасяне на становища по тълкувателни дела на ВКС. Освен това има участия в комисии за проверки на работата на общата и специализирана администрация (атестационна комисия), комисия за извършване на годишна инвентаризация, за проверки на работата на районните съдилища, участие в етична комисия при АС – Варна, участие в комисии за конкурси в администрацията. Голяма част от съдиите участват като лектори и в образователната програма. След изменението на ЗСВ съдиите бяха включени и в ПАК, за извършването на атестации на съдии от районните съдилища, като данните за това бяха посочени по-напред в концепцията.

Тук следва да се посочи, че намаляването на състава на съда доведе до невъзможност за избиране, според правилата, на нова етична комисия, защото в съда работят реално вече само 5 магистрати, които са титуляри. Председателят на съда не може да участва, комисията се състои от трима постоянни членове и един резервен, т.е. четирима човека са ангажирани и никой от тях не би могъл да бъде избран в състава на новата комисия.

ИЗВЪРШЕНИ ПРОВЕРКИ И РЕВИЗИИ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ОС – ТЪРГОВИЩЕ

През 2025 г и 2024 г. ОС – Търговище не е бил обект на тематични или планови проверки от ИВСС.

През изминаващия ми първи мандат за периода от 2021 – 2025 г. са били извършвани следните проверки:

През 2021 г. съдът беше обект на комплексна планова проверка от страна на Инспектората на ВСС, по граждански и търговски дела. Беше проверен период от 2 години – 2019 – 2020 г. Предвид епидемичната обстановка в страната ревизията се осъществи дистанционно в края на месец април и началото на месец май 2021 г. Целта на проверката беше извършване на цялостен анализ и оценка на организацията на административната дейност на ОС – Търговище за 2019 и 2020 г., проверка на организацията по образуването и движението на гражданските и търговските дела, както и приключването им в установените срокове. Всички отделни констатации са изключително положителни. Не са отбелязани и констатирани слабости. В края на доклада е посочено, че съдиите от „Гражданско и търговско отделение“

полагат системни усилия за ритмичното разглеждане на делата, с цел приключването им в кратък срок, като по-голямата част от тях приключват в тримесечен срок. Не се допуска неспазване на срока по чл. 235, ал. 1, т. 5 от ГПК, а установените единичен брой съдебни актове след този срок са само от няколко дни и се дължи на обективни фактори – епидемичната обстановка в страната и спиране на работата на съдилищата. Извършената проверка на административната дейност на ОС – Търговище налага извод за много добра организация, както на работата на председателя, така и зам.-председателя, съдиите и служителите. С оглед на това екипът, извършил проверката е счел, че не е необходимо да бъдат давани препоръки.

През месец август 2021 г. – пет месеца след встъпването ми в длъжност, беше извършен и планов одит на дейността на съда по отношение на финансовата и счетоводната политика от отдел „Вътрешен одит“ на ВСС, за период от 2 седмици. Такъв одит не е бил провеждан повече от 10 години. За съжаление резултатите от ревизията не бяха добри, установиха се нарушения от страна на главния счетоводител на съда, с данни за извършено престъпление по служба. Това доведе до изключително голямо затруднение в работата на цялата администрация на съда, тъй като се наложи служителката да бъде освободена. Беше сезирана и РП – Търговище и към момента има влязла в сила присъда на РС – Шумен по наказателното производство. Има възстановяване на една част от присвоените средства, а за другата част има образувано изпълнително производство. След ревизията бяха дадени задължителни указания от страна на главния проверяващ, беше съставен план за действие и бяха предприети множество мерки за подобряване дейността на съда по отношение на организацията на работа, бяха приети нови вътрешни правила, издадоха се нови заповеди, свързани както с финансовата дейност, така и с дейността на служба „Архив“, веществените доказателства, личните трудови досиета и други. Работата по актуализацията и усъвършенстване на вътрешните правила е непрекъсната и продължава през всичките ми години като председател.

През 2022 г. съдът беше обект на комплексна планова проверка от страна на Инспектората на ВСС, по наказателни дела, както и на тематична проверка. Като цяло изводите на проверяващите са за създадена много добра организация и много добри условия от ръководството на съда, за осъществяване на административната и правораздавателната дейност в ОС – Търговище, като през проверявания период са постигнати определено много добри резултати в цялостната правосъдна дейност. Следват и конкретни изводи по проверяваните теми, които са положителни.

Единствената проверка за дейността на съда през 2023 г. е от НБКРС, по която не е имало забележки относно воденето на книгата и деловодните книги или в правен аспект.

Извършвана е проверка на дейността на съда за 2023 г. от страна на АС – Варна. Обобщените данни са по материя – гражданска, наказателна и търговска. По отношение на гражданските дела няма дадени препоръки към ОС – Търговище. Има общо отправени препоръки към всички съдилища от апелативния район.

По търговски дела. Посочен е пример, че съдът не се е произнесъл по искане по чл. 248 от ГПК, обективизирано в жалбата, както и това, че следва да се обръща по-голямо внимание при окомплектоването на делата – препоръката е към всички съдилища, но има посочен един пропуск на нашия съд.

По наказателни дела е отчетена много добрата работа на съдилищата по отношение на срочност и изписване на съдебните актове. Към ОС – Търговище няма дадени препоръки.

За 2024 г. по отношение дейността на „Наказателно отделение“ в обобщения доклад за целия апелативен район няма дадени препоръки. Традиционно се отбелязва добрата работа на всички наказателни съдии при изписване в срок на съдебните актове и качеството им.

За гражданските дела също не са установени никакви пропуски при администрирането и при разглеждането на делата, не са дадени препоръки.

По търговските дела е посочено, че има две върнати жалби за администриране, обръща се внимание на всички съдилища да комплектоват делата правилно, като за ОС – Търговище е посочено едно дело.

Резултатите от всички проверки и ревизии се обсъждат от съдиите както неформално, така и на общи събрания. Докладите се публикуват на вътрешния сайт на съда, в раздел „Ревизии“.

ПРОВЕРКИ ОТ ОКРЪЖЕН СЪД – ТЪРГОВИЩЕ НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА ОТ СЪДЕБНИЯ РАЙОН

Дейността на районните съдилища е била обект на проверки всяка година. През 2023 г., поради проблемите в РС – Омуртаг, докато съдът беше само с един действащ съдия, бяха изисквани справки за забавените дела на съдия Захариева и начина, по който тя се справя с изписването на крайните съдебни актове и с процесуалните срокове по администриране на делата. Бяха установени множество проблеми и забавяния, като част от причините са обективни, но други се дължат на недобра организация на работата. През 2024 г. периодично бяха изисквани справки за хода на забавените дела в РС – Омуртаг, бяха издадени заповеди във връзка с подобряване организацията на работа в съда. По същия начин продължи мониторинга и през 2025 г. За съжаление съдът не може да излезе от тупика, в който е поставен, но по този въпрос ще се изложат и доводи по-нататък.

През 2023 г. беше извършена проверка и за дейността на съдия П. Павлинова от РС – Попово, в чиято дейност съдиите от ОС – Търговище установиха необясними и неоправдани забавяния при администрирането на делата и изготвяне на съдебните актове. През есента на 2023 г. бяха изисквани различни справки от РС – Попово, беше извършена проверка на място от съдия Б. Максимова и издадена заповед на председателя на ОС – Търговище, в РС – Попово да се предприемат незабавни мерки за своевременното администриране на делата от съдия Павлинова и извършване на непрекъснато наблюдение на нейната работа по отношение на спазването на процесуалните срокове и своевременното администриране на делата ѝ. През 2024 г. от РС – Попово бяха изисквани също периодични справки за движението на забавените дела и давани препоръки. Към края на 2024 г. голяма част от забавените дела бяха придвижени и приключени, по други работата продължава като се полагат усилия от останалите двама съдии, които подпомагат работата на съдия Павлинова. Въпреки това обаче и през 2025 г. все още има забавени съдебни актове, както и забавяния при администрирането на делата на този съдия.

В работата на РС – Търговище при извършените проверки не са установени съществени пропуски, няма забавяния по отношение на сročността на разглеждане на делата и изписване на съдебните актове.

В РС – Попово и РС – Търговище, откъдето постъпват най-много дела, има понякога и пропуски при администрирането на жалбите.

ДЕЙНОСТ НА СЪДЕБНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ

I. Обща администрация

1. "Финансова дейност и снабдяване"

Цялостното финансово-счетоводно обслужване на съда се осъществява от един служител на длъжност „главен счетоводител”.

Той извършва безкасовите разплащания във връзка с разходите на съда и възнагражденията, води цялата счетоводна документация, изготвя всички необходими справки и отчети съгласно Закона за счетоводството и указанията на ВСС.

Щатни бройки за „касиер” и „снабдител” не са предвидени, като дейностите се съвместяват съответно от съдебен секретар и шофьор.

2. "Стопанисване и управление на съдебното имущество"

Управлението и стопанисването на сградата на Съдебна палата – Търговище е възложено от ВСС на Председателя на ОС Търговище. Дейностите се съвместяват от съдебния администратор.

Периодично се извършват проверки, профилактика и оформяне на документацията за различните системи – ВиК, електрозахранване, отоплителна система, пожароизвестяване, газификация.

Дейностите по текуща поддръжка се изпълняват от служителя на длъжност „шофьор“. Същият отговаря за работата на отоплителната инсталация на сградата. Необходимостта и аварията на системата през 2025 г., наложиха да се сключи договор с оторизирана фирма за обслужване на инсталацията и за нейната профилактика, като към момента системата работи нормално, благодарение на отпуснатите средства за ремонт и смяната на повредените части. Стойността на този ремонт никак не беше малка, но в последните месеци е видно, че са направени много по-малко разходи за отопление.

3. „Човешки ресурси“

Дейността се изпълняваше от „административен секретар“, който оформяше и попълваше служебната документация, трудовите договори, допълнителни споразумения и други документи и удостоверения, касаещи трудовите правоотношения на магистратите и служителите. Водеше личните досиета и обработваше и съхраняваше документацията според изискванията на ЗСВ и ПАС. Той отговаряше и за защитата на личните данни, за стажантите и осигуряването на съда с учебни материали и нормативни актове. След съкращаването на щата и отказа на СК на ВСС да трансформира длъжността, тези функции се изпълняват от съдебния администратор. Съдът не разполага с допълнителен ресурс за трансформиране на наличен щат.

4. „Информационно обслужване, статистика и информационни технологии“

Дейностите се изпълняват от „системен администратор“, който текущо инсталира, актуализира и поддържа софтуера за управление на делата, правно-информационните системи и останалите програмни продукти, необходими за пряката работа на магистрати и служители. Същият участва при изготвяне на статистическите форми и всички необходими справки и отчети.

Поддържа интернет страницата на съда с адрес:

targovishte-os.justice.bg, като част от единната система, обединяваща сайтовете на всички съдилища. Там в определените срокове се публикуват насрочените и свършени дела и цялата допълнителна информация за дейността на съда.

Длъжност „съдебен статистик“ не е предвидена по щат и дейността се изпълнява от деловодителите и съдебния администратор.

5. „Пресслужба и информация“

Длъжността „Връзки с обществеността“ беше заета през септември 2021 г. Това даде възможност на председателя на съда да се разтовари до голяма степен от тази дейност, а от друга страна да се разшири и нейният обхват. Считам, че значително се подобри комуникацията на съда с обществото, публикува се много по-голям обем информация, разшири се образователната програма и съдът стана по-

видим, по-разбираем и надявам се значим както за местната общност, така и в регионален мащаб.

В числото на общата администрация са още и техническите длъжности „шофьор“, съвместяващ дейностите по ремонт и поддръжка, снабдяване с материали, куриерски функции и работа с отоплителната инсталация и 2-ма служители на длъжност „Чистач“, които, освен помещенията на съда, поддържат хигиената и в общите части на съдебната палата и изпълняват и куриерски функции.

Служителите от общата администрация целогодишно изпълняват задълженията си, съгласно изискванията на ПАС, съдържанието на длъжностните характеристики и разпорежданията на ръководството.

II. Специализирана администрация

Функциите и организацията на работа на специализираната администрация са строго специфични и са ясно и точно разписани в Правилника за администрацията в съдилищата и указанията на ВСС.

Задачите, които имат отделните звена и дейностите за тяхното изпълнение следват една и съща логическа схема, независимо от характера на конкретното дело.

“Регистратура за класифицирана информация”

Няма предвиден щат за „Служител по сигурността на информацията“, „Завеждащ регистратура за КИ“ и „Администратор по сигурността на АИС“.

Всяка от тези дейности се осъществява от определени служители на длъжност „Съдебен деловодител“ и „Системен администратор“, които имат най-високо ниво на достъп до класифицирана информация „Строго секретно“. По указания на административния ръководител регистрират и отчитат всички входящи и изходящи материали в специалните регистри, съгласно ЗЗКИ и ППЗЗКИ.

1. “Регистратура”

Дейността се осъществява от 1 „Деловодител в регистратура“.

През 2024 г. е увеличен потокът на документи спрямо наблюдавания период.

2. “Съдебно деловодство”

Обособени са деловодства на „Гражданско и търговско отделение“ и „Наказателно отделение“, с общо 5 служители.

Поради излизането в продължителен отпуск на завеждащия служба „Архив“ през 2023 г., бяха извършени някои промени, като съдебен деловодител от гражданското деловодство пое тези функции от средата на годината. Това наложи да бъде назначен нов служител по заместване, до завръщане на титуляра. От друга страна служител от това деловодство пое функциите и на служител по завеждане на

службата за класифицирана информация. Това на свой ред доведе и до преразпределяне на работата на останалите двама служители от това деловодство. В средата на 2025 г. се завърна на работа съдебният архивар и към момента всички деловодители изпълняват възложените им функции. В съдебното деловодство на „ГТО“ работи и един секретар, тъй като по-голяма нужда има там, а оставащите секретари са достатъчно, за да се обезпечи нормалната работа на съда. Предстои през 2026 г. да се определи нов служител по „Завеждащ служба класифицирана информация“, като работата трябва да поеме деловодител от наказателното деловодство, в което има най-много класифицирани документи за обработка, предвид делата по ЗСРС.

Работата на служителите от гражданското деловодство е изключително добра, като продължават добрите отзиви от страна на граждани и адвокати.

В наказателното деловодство през изминалите пет години също имаше големи промени. След смъртта на единия служител през 2024 г., другият деловодител много дълго време се справяше сам с цялата деловодна работа и следва да се има предвид, че той е от новите служители и първоначално изпълняваше длъжността на призовкар. След съкращаването на щата в деловодството беше преместен секретар. Към момента нормалната работа на наказателното деловодство е възстановена. Тук следва да се отчете и допълнителното натоварване за дежурствата, които се дават и полаганият извънреден труд. И тук отзивите за работата на служителите са много добри.

3. "Фирмено отделение"

Дейността се осъществяваше от 1 служител на длъжност „Съдебен секретар“, който изпълняваше и задълженията на „Служител по сигурността на информацията“. Този служител постоянно извършваше дейността по архивиране на всички фирмени дела и работеше съвместно със служителите на АВп, натоварен беше и с административната дейност по организационни въпроси и изготвянето на заповедите на административното ръководство, както и с функциите на касиер. Поради пенсионирането на служителя в началото на 2024 г. функциите са преразпределени. С архивирането на делата се занимава съдебният архивар, а по отношение на останалата работа, тъй като няма нови дела, работата се поема от гражданското деловодство.

4. "Съдебни секретари"

В ОС _ Търговище по щат има 6 секретар-протоколисти. Две от тях са служители с много голям опит и с много добра професионална подготовка. През 2022 година, поради пенсиониране на двама от дългогодишните се проведе конкурс за освободените два щата. Същите бяха проведени и приключиха успешно, новите служители започнаха работа, като имаше период на обучение. През 2023 г. обаче, поради отпуск по майчинство за една от новите служителки се наложи по заместване да бъде назначен нов служител, който също трябваше да

бъде обучен. Кадровото обезпечаване на тази дейност продължава да е предизвикателство за съда, предвид на това, че почти през цялата 2024 г. имаше отсъствие поради отпуск по болест на една от служителките, която имаше и най-дълъг стаж на тази длъжност. След пенсионирането ѝ, през 2025 г. беше назначен служител временно и се проведе конкурс за длъжността. След спечелването му обаче служителката излезе в отпуск за отглеждане на дете и по заместване беше назначена следващата в класирането кандидатка от конкурса. Към момента има пет секретар-протоколисти, които реално осъществяват тази дейност.

5. “Архив”

Дейността се осъществява от 1 „съдебен архивар”. През лятото на 2025 г. служителката се завърна на работа, но ѝ беше необходим период, в който да възстанови знанията си и да приеме работата от служителката, която я заместваше.

6. “Връчване на призовки и съдебни книжа”

В ОС – Търговище работят трима служители на длъжност „призовкар”. Те обслужват територията на целия град и околните квартали, като разнасят всички книжа на ОС – Търговище и преобладаващата част от призовките на РС – Търговище, тъй като там има само един такъв служител. Още в началото на 2023 г. един от дългогодишните служители на тази длъжност излезе в отпуск по болест, който в последствие се оказа продължителен. Дълго време се работеше в намален състав. През 2024 г. този служител се пенсионира и на негово място беше назначен нов, след провеждане на конкурс. В края на 2025 г. се пенсионира друг от тези служители и предстои да се проведе конкурс за длъжността му.

Служителите в администрацията на ОС – Търговище работят при безопасни и здравословни условия на труд, като редовно са инструктирани за тяхното спазване. Всички преминаха ежегодни профилактични медицински прегледи, които през 2025 година бяха стандартните.

През 2023 г. беше извършен и ремонт в крилото на съдебната администрация и съдебните зали, което много подобри условията на труд. Бяха подменени офис столовете на всички работни места с по-удобни, оборудването в наказателното деловодство, в помещението за почивка на служителите, както и на тоалетните помещения. През 2023 г. на свой ред беше подменено и обзавеждането в гражданското деловодство и в служба „Архив”. С оглед на това през 2024 г. не са правени подобрения и ремонти в помещенията на съдебната администрация.

МЕДИЙНА И КОМУНИКАЦИОННА ПОЛИТИКА НА ОС – ТЪРГОВИЩЕ

Съвременното общество изисква информация – още, и много, и за всичко. Светът стана информационно глобален. Прозрачност, непрекъснатост, откритост, коректност търсят потребителите на новини. И тук се влиза в турбуленцията на огромно количество информация, където ролята на институционалния ПР, още повече на съдебния, е да отсява, да предава точно, ясно, разбираемо и конкретно без излишъци, обективно и навреме. В днешно време пресслужбите са задължителен елемент на гражданското общество, неотменна част от релацията държава – граждани. Защото едва ли има нещо по-естествено за едно демократично управление от това непрестанно да осигурява информация за начините, по които се употребява властта. Демокрацията изисква управляващите да са в постоянен контакт с пресата.“ Съдът е част от тази система, а човекът е изключително чувствителен на тема справедливост, правда. Затова медийната и комуникационна политика на Окръжен съд – Търговище е насочена както към прозрачност и навременност относно дейността на съда по дела, така и към проактивна нагласа в комуникацията с широката общественост.

Трайно е установена добрата практика информацията до регионалните и националните медии да се изпраща под формата на прессъобщения по електронен път. Списъкът с получатели периодично се актуализира. Същите се публикуват и на интернет страницата на съда в раздел „Пресцентър“, подраздел „Новини“ и/или „Инициативи и събития“. През 2025 г. до медиите са подготвени и изпратени 43 прессъобщения по дела и теми, свързани с работата на съда. Публикациите в печатни и електронни медии – регионални и национални, са над 160. Особен интерес предизвика публикацията за наложено наказание за неправомерен достъп до чужд профил във виртуалното пространство през месец август. Същата беше отразена и в правния сайт Лекс.бг.

Поддържане на вътрешната интранет страница на съда, като източник на информация по административни и други професионални въпроси, движение на делата, графици и информация за социални и културни събития е въведена преди доста години. Съдържа най-разнообразна информация, касаеща всички правила и вътрешни актове – заповеди, правила за разпределение на делата и публикуване на съдебните актове, етични норми, изменения в законодателството, искания по тълкувателната дейност на ВКС и много др. Поддържането на вътрешната интранет страница на съда има за цел по-добра и своєвременна информираност на съдиите и служителите от съда относно последни промени в законодателството и вътрешната нормативна уредба, лесен достъп до всяка информация, която касае работата в съда.

Служителят „Връзки с обществеността“ прави ежедневен мониторинг на публикациите в медиите за работата на съда и следи за

Материалът беше публикуван по повод Международния ден на жените в бр. 10 от 7 март 2025 г. под заглавие „Осми март – ден за уважение и любов към най-близките ни жени“.

Окръжен съд – Търговище и през учебната 2024/2025 г. продължи активно да осъществява дейности по Образователната програма „Съдебната власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“. Като лектори се включиха петима магистрати, съдебни служители от ОСТ, а за партньори по Програмата бяха привлечени Окръжна прокуратура – Търговище, Районен съд – Търговище и Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.

След съгласуване с Регионално управление на образованието – Търговище и учителите, определени за координатори по Програмата, в Окръжен съд – Търговище постъпиха заявки от учебните заведения. Съобразно получените заявки беше изготвен график за посещения по образователни институции, дати и лектори.

Обхванати бяха 601 ученици от девет училища в града, както следва:

От Първо СУ „Св. Седмочисленици“ гр. Търговище – 189 ученици от X, XI и XII клас;

От Второ СУ „Проф. Никола Маринов“ гр. Търговище – 53 ученици от VIII и IX клас;

От Професионална гимназия по икономическа информатика „Джон Атанасов“ гр. Търговище – 86 ученици от IX клас;

От Спортно училище „Никола Симов“ гр. Търговище – 92 ученици от VII, VIII, IX, X и XI клас;

От Първо основно училище „Христо Ботев“ гр. Търговище – 27 ученици от VII клас;

От Трето основно училище „П. Р. Славейков“ гр. Търговище – 85 ученици от V и VI клас;

От Четвърто основно училище „Иван Вазов“ гр. Търговище – 38 ученици от VII клас;

От Специално училище за ученици с увреден слух „Св. Иван Рилски“ гр. Търговище – 25 ученици от VIII до XII клас.

От Професионална гимназия по земеделие – 6 ученици от XI клас.

54 от всички ученици са слушали по повече от една лекция.

Като част от Образователната програма протече посещението в съдебната палата на единадесетокласници от Професионалната гимназия по земеделие в града. Тук те присъстваха на реално открито съдебно заседание с предмет на делото „Престъпления против интелектуалната собственост“.

Провеждането на Образователната програма е съчетано с Дни на отворените врати в Окръжен съд – Търговище под надслов „Открито за съдебната власт“, включващ в календара си следните събития:

15 април 2025 г. – Посещение на ученици от VII и VIII клас от Спортно училище „Никола Симов“ гр. Търговище. Среща със заместник-председателя на съда и ръководител на гражданско и търговско отделение Мариана Иванова.

16 април 2025 г. – Посещение на ученици от IX, X и XI клас от Спортно училище „Никола Симов“ гр. Търговище в съдебната палата. Среща с председателя на съда Татяна Даскалова.

В началото на месец май се проведеха срещи с ръководствата на училищата-партньори и учителите, които съдействаха за провеждането на лекторските часове. За активното участие на учебните заведения в Програмата им беше подарена образователна литература за училищните библиотеки. Средствата за закупуването на книгите са предоставени целево от Висшия съдебен съвет съгласно Концепцията на програмата.

Всяка проява по Образователната програма „Съдебната власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“ за учебната 2024/2025 година е изпратена на сектор „Връзки с обществеността“ в АВСС и е намерила отражение в интернет страницата на Висшия съдебен съвет, раздел „Пресцентър“, подраздел „Образователна програма“. Материалите се публикуват и в сайта на ОСТ, както и във Фейсбук страницата на Окръжен съд – Търговище.

Дейностите, проведени по Програмата, редовно се публикуват в регионални и национални медии. За целта са изготвени 16 прессъобщения, като публикациите са над 50 на брой.

Всяка проява по Програмата е изпратена на сектор „Връзки с обществеността“ в АВСС и е намерила отражение в интернет страницата на Висшия съдебен съвет, раздел „Пресцентър“, подраздел „Образователна програма“. Материалите се публикуват и във Фейсбук страницата на Окръжен съд – Търговище, както и в сайта на ОСВ.

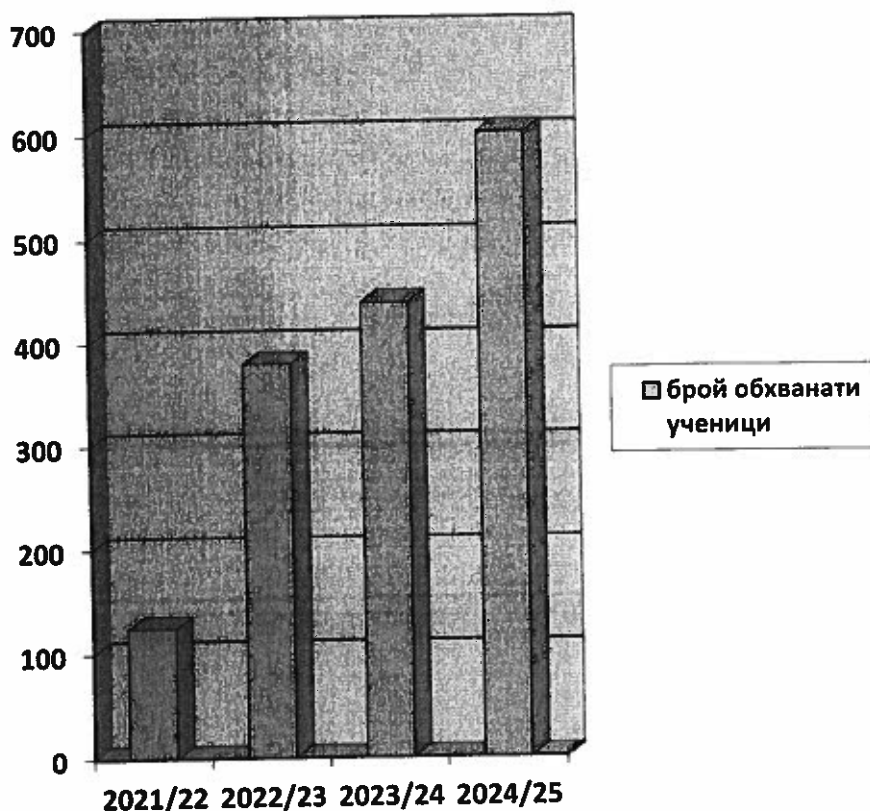
Като добра практика отчитаме по-големия брой посетители в съдебната палата. По този начин широката общественост се уверява, че съдът не е затворен за външни лица, че съдебните заседания са публични (освен в случаите, предвидени в закона), а магистратите и съдебните служители работят за справедливото и обективно решаване на споровете. В тази насока на откритост и видими резултати запазваме усилията си и за следващите инициативи по Образователната програма.

През цялата учебна година лектори – магистрати, съдебни служители, експерти, предаваха знания на достъпен и разбираем език на младите хора. Повечето от лекторите се срещнаха по няколко пъти с различни групи учаци, представящи им разнообразни теми, вълнуващи подрастващите. Тенденцията е за надграждане на получените знания, а целта ни е формиране на ценностно отношение към върховенството на закона и повишаване на правната култура на младите хора чрез все по-голяма проактивност в осъществяване на Програмата.

През последните учебни години се наблюдава трайна тенденция за увеличаване на ръста на обхванатите по Програмата ученици от

Окръжен съд – Търговище: през учебната 2021/2022 г. са обхванати 124 ученици от 4 паралелки; за учебната 2022/2023 г. – 379 ученици от 16 паралелки на пет училища в града;

за 2023/2024 г. – 438 ученици на 22 паралелки от шест учебни заведения, като са се разгърнали и съпътстващите дейности, при които сме се докоснали до над 150 възпитаници от началния етап на две от основните училища в града; за отчетната 2024/25 учебна година включилите се са 601 ученици от девет училища.

За учебната 2025/26 учебна година общо заявилите желание за участие са 983 ученици, като за първия срок участвалите ученици са 183 от три училища в града.

Като съпътстваща инициатива в „Деня на четенето“ 21-ви ноември П Н ъ, съдебен секретар в ОСТ, се среща със седмокласници. В Деня на народните будители Полина получава спечелената от нея последна награда от национален конкурс за поетично творчество. За това събитие, за емоциите и хубавото в четенето, говори в срещата си с учениците съдебният служител.

Уверени сме, че с общи усилия ще продължим да надграждаме знания и обогатяваме правната култура, да задържим и засилим устойчивия интерес у подрастващите, с който да продължим да работим и през следващите учебни години.

Като част от междуинституционалната комуникация можем да отчетем осъществената среща между работещите в ОСВ (Окръжен и Административен съд), Регионалната здравна инспекция и „Информационно обслужване“ АД на 14.08.2025 г. Срещата е част от информационната кампания за електронното здравно досие и мобилното приложение Е-здраве, като експерти от двете институции обучиха присъстващите как да използват дигиталната платформа.

Усилията на служителят за ВО, освен навън към обществеността и институциите, са насочени и към вътрешната комуникация в ОСВ. Магистрати и съдебни служители от ОСТ се включиха в регионално обучение на тема „Поведение на работещите в съдебната система. Екипност и междуличностна комуникация.“ Обучението се проведе в гр. Котел през месец април. Освен получените знания, участниците посетиха забележителности в котленския край, запознаха се с младите съдии от РС – Котел.

По своя инициатива магистрати и съдебни служители се организираха и връчиха подаръци на възпитаниците от Специално училище за ученици с увреден слух „Свети Иван Рилски“ по повод Рождество Христово. Тази социална инициатива не е единичен случай. През изминалите години съдът ежегодно избираше свои социални каузи за подпомагане на пострадали семейства, на училища и други институции. Това допринася и за облика на съда като цяло не само като държавна и силова институция, но и като социална такава.

Този тип прояви развиват чувството на емпатия, сплотяват членовете на екипа, укрепват личните контакти и взаимоотношения, спомагат за колегиалната атмосфера.

През 2025 г. с цел повишаване на професионалните си знания и умения служителят за връзки с обществеността премина различни курсове, а част от ръководството на съда участва в „Зонално съвещание на съдиите от района на Апелативен съд – Варна. Превенция и управление на комуникационни кризи в съдебната власт. Комуникация в екипа.“ Това обучение беше проведено на много високо ниво и беше много полезно за всички участници.

Съгласно Заповед № АЗ-119 от 23.09.2025 г. на Председателя на ОС – Търговище на служителя за връзки с обществеността се възлагат функции на координатор на съдебния център за медиация към съда. Като такъв изготви вътрешни правила за работа на центъра, организира публикуването на законово регламентирани данни за организацията и дейността на центъра в сайта на ОСВ, както и образците на документи и контактите с определените съдебни служители от районните съдилища в съдебния окръг. По този повод участва в уебинар, организиран от НИП на тема „Препращане към медиация – предизвикателства и възможни подходи за преодоляването им“.

В една правова държава и демократично общество съдебната власт и медиите са естествени партньори. По Конституция и по силата на

Европейската конвенция за правата на човека, съдебните процеси са публични. Във всяка демократична държава работата на съда се следи отблизо от медиите, а авторитетът на съдебната власт зависи именно от това наблюдение и публичност. Тази откритост е условието, което дава възможност на гражданите да имат доверие в съда и неговата работа. Това са свързани ценности, като скачени съдове. Всяко отстъпление към нагласата, че магистратите и съдебната система като цяло трябва да бъдат защитавани, или че работата им е неприкосновена и не трябва да бъде обсъждана, означава работа „на тъмно“. Това е вредна за обществото тенденция, която е в противоречие с принципите за върховенството на правото, както и с една от основните задачи на съдебния ПР-да съхрани чистотата на комуникационните канали, да постои в усилието за печелене на обществено уважение към съдебната власт, за подкрепа и утвърждаване върховенството на закона.

МАТЕРИАЛНА И ФИНАНСОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

Бюджетната сметка за 2025 г. е утвърдена с решение на пленума на ВСС изпълняваща функциите на ВСС, на 15.05.2025 г. като впоследствие са предприети корекции.

Финансово-бюджетната дейност на съда се осъществява при стриктното спазване на Закона за държавния бюджет, Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор, Закона за счетоводството, Постановленията на МС за изпълнение на държавния бюджет, приетите от ВСС решения и указанията за изпълнението им, както и утвърдените вътрешни правила по СФУК. В съда са изградени, функционират ефективно и непрекъснато се усъвършенстват взаимно свързаните елементи на финансовото управление и контрол. Издадени са вътрешни правила, регламентиращи конкретните сфери на дейности. Всички процедури и правила, като част от системата за финансово управление и контрол, се спазват стриктно, при необходимост същите биват надлежно актуализирани в съответствие с последващи законодателни промени.

Ръководството на Окръжен съд – Търговище извършва системно прецизиране на бюджетните разходи посредством регулярен преглед на оперативните плащания и идентифициране на онези от тях, които могат да бъдат намалени.

И през отчетната година събирането на публичните вземания на съда се възлага на ЧСИ и държавните съдебни изпълнители и на НАП за вземания от юридически лица. Стриктно се спазва процедурата на счетоводно начисляване и проследяване на възложените за събиране публични вземания в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на Окръжен съд – Търговище. През 2025 г. се отчитат приходи от събираемостта на публичните вземания в размер на 567 583,96 лева на

служебно издадените изпълнителни листове в полза на съдебната власт, са в размер на 1 906 515,38 лева. През текущата година се отчита увеличаване събираемостта на вземанията, установени със служебно издадени изпълнителни листи в полза на Окръжен съд – Търговище от ДСИ. Намаляло е събирането от ЧСИ, поради тази причина ръководството ще предприеме мерки през 2026 година за изискване на изпълнителните листи и съответно образуване на нови изпълнителни дела при ДСИ за увеличаване събираемостта на приходите в полза на съдебната власт.

Доброволно внесените глоби от лицата преди да се стигне до издаване на изпълнителен лист е в размер на 19 595,23 лева. Размерът на доброволно внесените съдебни разноски е 17 663,26 лева.

Приходите от внесени държавни такси, глоби и разноски за 2025 г. са в размер на 464 517,57 лева, като за сравнение за 2024 г. те са били 176 944,14 лева, което говори, че се увеличават делата, по които са били внасяни по-големи държавни такси.

През отчетната година стриктно се спазват и прилагат утвърдените правила и заповеди за контрол на процесите на събиране на дължимите държавни такси и присъдени вземания на съда, като се извършва и ежедневен контрол на действително постъпилите суми по транзитната сметка на съда.

СГРАДЕН ФОНД

Окръжен съд – Търговище продължава да ползва предоставената с решение на Министерски съвет № 47 от 05.02.1999 г. част от недвижим имот публична държавна собственост. В "Съдебна палата" – Търговище се намират също и Административен съд, Районен съд, Окръжна и Районна прокуратури. ОС – Търговище е разположен на целия втори етаж от сградата, като има две крила – в едното са настанени службите и се намират залите, а в другото са съдиите.

Управлението и стопанисването на сградата на "Съдебна палата" е възложено от Пленума на ВСС на председателя на Окръжен съд – Търговище. Създадени са много добри условия за работа на всички магистрати и служители. Обособена е "Адвокатска стая" на първия етаж, в близост до повечето съдебни зали – четири от тях са на първия етаж, с общо фоайе. Има заповеди на председателя на ОС – Търговище за разпределението и ползването на залите от трите съдилища, издавани след съгласуване с всички административни ръководители. Осигурен е достъп на лица с увреждания до всички етажи на Съдебна палата чрез изградения асансьор, а достъпът до самата сграда е осигурен от инвалидна рампа и парапети с ръкохватки. Работи система за контрол на достъпа до "Съдебна палата" и видеонаблюдение – вътрешно и външно. Ограничен е достъпът до работните кабинети на съдиите.

Периодично се извършват проверка, профилактика и текущи ремонти по различните системи в сградата – ВиК, електрозахранване, отоплителна система, пожароизвестяване, газификация. През годината бе обновена и разширена пожароизвестителната система на сградата, предвид на това, че при проведените учебни тревоги се установи, че има недостатъци, изгради се система за защита от птици.

Функционира изградената в непосредствена близост до Съдебната палата т.н. „Синя стая“, която се ползва и за нуждите на други институции, а не само по съдебните производства.

Както вече беше посочено, през изминалия ми мандат като председател на съда бяха направени много подобрения в тази част на съдебната палата, ползвани от ОС – Търговище. Още в началото беше извършен мащабен ремонт и преустройство на крилото, в което се намират всички служби на съда и две от съдебните зали. Бяха подменени подови настилки, мебелите в двете деловодства, в архива, в коридора. Подмениха се всички врати, извърши се премахване на стари дървени облицовки, изграждане на стени, ремонт на тоалетните помещения в това крило, на стаята за отдых на служителите. Ремонтът беше много належащ и промени драстично условията на труд, облика на помещенията, в които непрекъснато има поток от граждани, адвокати, вещи лица и др.

През 2024 г. отново имаше трудности с осигуряването на средства за ремонт на съдебните сгради. Отпуснатите от ВСС средства бяха ограничени и заявените от нас средства не бяха отпуснати. Съдът обаче, в рамките на отпуснатия му бюджет за издръжка, както и в рамките на отпуснатите средства, предвидени за медиацията, извърши подобрения. Беше извършен основен ремонт на зала № 2 на първия етаж на съдебната палата, която беше предвидена за медиацията. Беше подменена дограмата, подовата настилка, осветлението, комуникациите – всичко. Предвид отлагането на реформата в приетия вариант, залата продължи да се използва от РС – Търговище и през 2025 г. Цялото оборудване за залата обаче е закупено. Като цяло материалното устройване на центъра по медиация се забави в нашия съд единствено поради това, че през есента на 2025 г. започна мащабен ремонт на двете най-големи съдебни зали, използвани за разглеждане на наказателни дела от РС – Търговище и ОС – Търговище, както и на фойето, където се намират 4 от всички 6 съдебни зали в сградата. Поисканите от двете съдилища средства бяха отпуснати от ВСС и в най-скоро време предстои ремонтът да бъде окончателно приключен. Той се забави по непредвидени обстоятелства, а това доведе и до затруднения във връзка с осигуряването на достатъчно съдебни зали. Защото и АдМС – Търговище също се помещава в сградата на съдебната палата.

На същия е предоставена за ползване самостоятелна сграда, но все още не са отпуснати средства за ремонт. При евентуалното

осъществяване на такъв и преместване на този съд, ще има възможност за много по-добро разпределение на помещенията.

В помещенията в западното крило на втория етаж на съдебната палата, където се помещават кабинетите на съдиите и част от съдебната администрация, беше подменена дограмата с нова, а това доведе и до извършване на дейности по измазване и боядисване на стените. Бяха обновени още два кабинета в централното фоайе, беше извършено ново боядисване. Беше извършен и много добър ремонт и подобряване на условията в помещението за отпих на съдиите, което придоби нов и съвременен вид, вече с двойно предназначение, с възможност и за провеждане на общи събрания на съдиите. Бяха закупени през годините и нови меки мебели за голяма част от кабинетите на съдиите, където се произнасят в троен състав. Също така бяха подменени всички офис столове в съда, включително и в две от съдебните зали.

Бяха извършвани спешни ремонти на асансьора и на отоплителната инсталация.

През 2025 г. се наложи да бъде направен и основен ремонт на отоплителната и охладителната инсталация в съда. Тя е централна, на ток и на газ. В разгара на лятото изгоряха два от четирите компресора на системата. Както посочих вече в това изложение, до лятото на 2025 г. съдът не разполагаше с качествено обслужване на тази система, още повече, че тя беше и сравнително нова. Трудно се намират и специалисти, които да осъществяват профилактиката и поддръжката на този вид оборудване. За радост обаче ремонтът беше направен, въпреки че беше нужно време за координация с администрацията на ВСС (за което сме изключително благодарни за бързата реакция), за поръчка и доставка на техника от Германия. Към момента имаме сключен договор с фирмата, която извърши ремонта и има голям опит в поддръжката на подобни системи.

През 2025 г. отново поради забавянето в приемането на бюджета на държавата, се забави и планирането на средствата за текущи ремонти в органите на съдебната власт. Въпреки това обаче, ръководството на ОС – Търговище и РС – Търговище, които работихме съвместно, успяха да усвоят заявените през 2024 г. средства за ремонт на двете най-големи съдебни зали и на фоайето на първия етаж, където се намират четири от шестте съдебни зали. Това беше и една от най-важните цели, която си бяхме поставили, както аз, така и колегите и двете ръководства на съдилищата. Това се отразява на цялостния облик на съдебната сграда и повишава нейния авторитет, подобряват се условията за разглеждане на най-тежките наказателни дела.

И тук искам да отлича изключителния професионализъм и работата на главния счетоводител на ОС – Търговище, г-жа Тодорова, която заслужава похвали и признание. Без нейните усилия и съвети съдът трудно щеше да премине на първо място през предизвикателствата, които имаме още в началото на мандата ми като

административен ръководител. Усилията за подобряване на финансовата и счетоводната дейност на съда бяха големи и продължават. На следващо място, мащабните ремонти бяха осъществени именно благодарение на доброто планиране и взаимодействие с администрацията на ВСС, отново заради професионализма и работата на главния счетоводител. Споменавам това не заради друго, а заради важността на екипа, с който председателят на всеки съд работи. Бяха ми нужни много усилия и разговори, за да премине този служител на работа в ОС – Търговище, но смятам, че това е едно от най-важните неща, които се случиха по отношение на административната дейност на съда.

Много е голям проблемът и с остарялата телефонна централа, като бяха набелязани мерки за нейната подмяна. За съжаление вече три години не можем да решим този проблем. Поискали сме средства за осигуряване на нова, цифрова централа, с оптичен кабел и се надяваме да се намери съвременно техническо решение, за което вече са предприети действия.

Това, което не беше направено е свързано с осигуряването на съвременно оборудване за видеоконферентни връзки. Въпреки заявените нужди, вече пет години не можем да получим техника или средства за закупуването на такава. В района има само една такава техника, закупена на старо от системния администратор на ОС – Търговище преди доста години и тя върши работа. Но осигуряването на средствата или централната доставка от страна на ВСС е нещо, което не зависи от ръководството на съда. Беше предоставена техника за ВКВ на АдМС – Търговище, но тя е за техните нужди. Въпреки това обаче, докато този съд се помещава в сградата на съдебната палата, имаме уверението на ръководството на АдМС – Търговище техниката да бъде използвана и от гражданските съдилища. Предстои да бъдат уточнени и подробностите, и правилата по отношение на това.

С оглед ограничените средства, които се отпускат от ВСС се налага да бъдат правени икономии и да се извършват всяка година ремонти и подобрения, в по-малък мащаб и правим всичко по силите си в това отношение.

Предстои още какво да бъде направено, но това ще посоча в целите, които съм поставила за следващия мандат, за който кандидатствам.

ТЕХНИЧЕСКО ОБОРУДВАНЕ:

Основната деловодна система през 2025 г. е Единната информационна система на съдилищата (ЕИСС). Използването на ЕИСС е изключително важна част от цялостната дигитализация на българското правосъдие. В Окръжен съд – Търговище на базата на сключен договор с “ИО” АД – Търговище работи “Съдебно деловодство”. В момента работят едновременно и двете системи.

Програмен продукт „Апис 7” – модули право, практика, финанси, които са в мрежови вариант и са достъпни от всички работни места.

На <https://portal.justice.bg/> са поместени всички интернет страници на съдилищата. Адресът на Окръжен съд – Търговище е <https://targovishte-os.justice.bg>. Единният портал за електронно правосъдие позволява да се прегледат електронните копия на съдебните дела, включително и да се копират различни документи, съдържащи се в делото.

Работи се със съвременна компютърна техника. Инсталирани са операционни системи Windows 11 и офис продукти. През 2024 г. бяха закупени 9 нови компютърни системи и доставени още 7, както и 11 преносими компютри за работа с отдалечен достъп. За осъществяване на максимална защита на системите се използва „Eset Endpoint Antivirus“. Служби регистратура, съдебни секретари, гражданско и наказателно деловодство са оборудвани със скенери и копирни машини. Разполагаме с четири копирни центъра, необходими за хартиения и електронен обмен на документите.

На ИНТРАНЕТ страницата се публикуват всички важни документи – заповеди, писма, тълкувателни решения на ВКС, информация за предстоящи събития, календар със задачи. Всички насрочени наказателни, граждански и търговски дела се вписват в календар по дни, зали, номера на дела и докладчици, което дава възможност за бързи справки от всеки един съдия и съдебен служител. Дейностите по инсталиране, актуализиране и поддръжка на софтуера за управление на делата, правно-информационните системи и останалите програмни продукти, необходими за пряката работа на магистрати и служители се изпълняват от ”системен администратор”.

Във връзка с ежедневната работа е осигурен достъп до други бази данни, като – НБД „ГРАО“, Агенция по вписванията, Имотен регистър, Уеб порталът за съдебните дела от Апелативен район Варна.

В "Регистратура" работят въведените в експлоатация ПОС-терминални устройства, а вече са достъпни и виртуални ПОС чрез които без такса за превод по банков път, могат да се внасят суми по транзитната и набирателната сметка на Окръжен съд – Търговище.

Съдебните зали са оборудвани със звукозаписни системи. Информационен дисплей предоставя информация за часа и залата, в която е насрочено делото и делото, което тече в момента.

Проведени са видеоконферентни връзки за дистанционен разпит на свидетели по наказателни дела. Целта е заседанието с видеоконферентна връзка да се доближава във възможно най-голяма степен до обичайната практика на съда при снемане на показания в открито заседание.

Необходимо е съдът да разполага и с по-съвременна техника за осъществяване на видеоконферентни връзки, като са заявени средства по

бюджета за тази цел, но за съжаление от ВСС все още нямаме предоставена такава техника.

ОБОБЩЕНИЕ НА ДОСТИЖЕНИЯТА И ПРОБЛЕМИТЕ В РАБОТАТА НА ОС – ТЪРГОВИЩЕ

Както е видно от анализа за дейността на съда едно от най-важните му достижения е това, че работи бързо, качествено и ефективно. Най-голямото богатство на съда са хората, които работят в него – съдии и служители. Създадени са високи стандарти по отношение бързината и качеството на правораздавателната дейност, като независимо от трудностите, през последните години се подобряват именно тези показатели. И то на фона на повишаване на правната и фактическа сложност на делата – нещо, което се отчита като цяло в страната.

Едно от най-големите доказателства за качеството на работа на съдиите от ОС – Търговище е, че независимо от малкия числен състав, през последните няколко години двама съдии бяха повишени във ВКС и един в АС – Варна, при това в много голяма конкуренция.

Създадена е от години и изключително колегиална и приятелска атмосфера за работа, комуникацията и разбирателството сред съдиите е на много високо ниво.

На следващо място считам за достижение, че съдът работи изключително прозрачно и е видим за обществото. Развива се добре медийната и комуникационната политика, разширява се образователната програма, която на фона малкия числен състав на съда, според мен е доста мащабна. Тя се осъществява и благодарение на добрата комуникация с останалите органи на съдебната власт. За участието си в нея, съдиите бяха наградени и поощрени от СК на ВСС, по мое предложение. Смятам, че всеки съдия, прокурор и колега в системата, заслужава да бъде поощрен, защото отделя от времето си и полага усилия за увеличаване на знанията на подрастващите за съдебната власт. Тук трябва да отлича и усилията на служителя „Връзки с обществеността“, която организира целия процес и има голяма заслуга за разширяването на програмата.

Смятам, че по отношение на условията на труд е създадена изключително добра атмосфера и добра организация при разпределението на служебните помещения и обслужването на гражданите. В отделни и просторни помещения са двете деловодства на съда, регистратурата, архивът, има достатъчно съдебни зали, съдиите и ръководните служители работят в самостоятелни кабинети, а останалите имат достатъчно пространство.

Условията, в които работят всички, са много добри и това във всички случаи се отразява и на качеството на работа.

Въпреки това обаче, в съда имаше и много проблеми, които бяха описани вече и те касаят кадровата обезпеченост. Надявам се през 2026

г. да приключат поне на първи етап конкурсите и свободните места за магистрати да бъдат заети. Надявам се и на разбиране от страна на ВСС по отношение на щата за служители и осигуряване на такъв за служител „Човешки ресурси“ или на съдебен помощник.

Най-големият проблем обаче, с който се сблъска съдът през последните 2-3 години, беше по отношение на имиджа. Смятам, че колкото и усилия да полагам аз лично като председател и моите колеги съдии и съдебните служители в ежедневната си работа, те бяха направо сринати след ареста на съдия от наказателното отделение, и то при какви обстоятелства, с обвинение за подкуп. Това се отрази изключително лошо на всички нас – като стрес, като негативизъм, с който се сблъскахме, като обществено мнение, изразявано както в медиите, така и конкретно по дела. Знам, че мога да имам вяра на всички мои колеги, които работим в момента в съда и за нас не остава нищо друго освен ежедневно да полагаме усилия да разглеждаме делата в разумни срокове и да изготвяме качествени съдебни актове, да показваме безпристрастност и отговорност в ежедневната ни работа.

Друг, немалък проблем, с който се сблъскваме не само ние в ОС – Търговище, но и всички колеги в страната, е свързан с все по-големия уличен натиск, по конкретни дела. Умишлено не казвам обществен, защото общественят натиск е нещо съвсем различно и положително. Голяма част от обществото като цяло е индиферентно по отношение случващото се в съдебната власт и нейните проблеми. Хората не са наясно с отделните юридически професии, а какво остава за по-сериозните проблеми.

Аз говоря за онзи натиск, който се оказва конкретно на съда, чрез различни митинги и мероприятия пред вратите на съдилищата и чрез социалните медии. Налице е изключителен контраст между външно афишираните становища, че съдът трябва да решава делата съобразно доказателствата и това, което в действителност се поставя като искания. Когато водачи със съмнителна репутация скандират под прозорците на съдиите и им диктуват кои са правилните решения, когато сградата на съда е обсадена и никой не може да работи нормално, се искат много кураж и смелост, много професионализъм, за да останем спокойни и нормални. В това отношение през 2024 г. – както в началото, така и в края на годината бяхме изправени именно пред ситуации, в които трябваше да отстояваме своята независимост в правораздавателната ни дейност и да направим всичко възможно да не се стига до сериозни инциденти.

Трябва да има механизми, чрез които да можем да се защитим ефективно и трябва ежедневно да полагаме усилия да обясняваме, че нашата независимост не е безконтролност – съдиите са независими от чуждо влияние при вземането на решенията и не трябва да бъдат подлагани на подобно негативно отношение и натиск. Смея да твърдя, че няма друга институция в държавата, която да е подлагана на такъв

детайлен анализ от всички, при което този „анализ“ се прави при абсолютна неосведоменост по отношение дори на елементарни дейности.

На следващо място поставям и всичко, свързано с индиректния натиск чрез некоректно отношение на страни и адвокати в съд.зас. и подаване на необосновани сигнали до ИВСС, които ангажират времето и вниманието ни. И то не заради реални проблеми, а заради това, че съдът не е постъпил така, както на някой му се иска.

Спирам дотук, защото едва ли мога да изчерпя темата докрай.

Какви бяха другите предизвикателства: едното от тях несъмнено е свързано с промяната в законодателството и на начина, по който се разпределят и разглеждат заповедните производства. На този въпрос ще се спра при прегледа на работата на районните съдилища.

Другото беше свързано с института на съдебната медиация, като работата по организацията и реалното ѝ провеждане в нашия съдебен окръг продължава. Все още нямаме проведена нито една процедура. А поделенията в съдилищата в гр. Попово и Омуртаг нямат и средства да бъдат оборудвани.

По отношение работата с ЕИСС остават нерешени въпросите, свързани с външното оформление на актовете, системата не дава възможност да се разпечатват нормално протоколите и актовете двустранно и по този начин се хаби повече хартия. При обемни дела няма възможност за нормално разчитане на хартиения носител. Бяха направени и някои промени, които не бяха удачни. За радост някои от тях бяха поправени, но други – не.

Едно от предизвикателствата както в работата ми на съдия, така и на административен ръководител беше свързано с електронното правосъдие. Продължава практиката да се подават молби и да се инициират производства не през ЕПЕП, каквито са изискванията на процесуалните закони, а по всякакъв начин – на електронните пощи на съдилищата и чрез ССЕВ. Питам се, има ли изобщо воля законът да бъде прилаган такъв, какъвто е приет? Докога ще допускаме да се обработват електронни документи, които не са подписани с КЕП, докога ще продължава злоупотребата от страна на адвокати и страни по отношение на електронното призоваване? Питам се защо адвокатът може да има електронен достъп до делото и да не може да бъде уведомяван електронно? Ежедневно сме изправени пред ситуации, в които адвокатите имат електронен достъп до делото, но съдилищата трябва да изчакват да бъдат уведомявани физически, чрез попълване на хартиени съобщения и призовки? В този смисъл нито едно от измененията в ГПК не беше последователно. Смятам, както и повечето съдии, че след като някой получи достъп до ел. папка на делото, то уведомяването следва да бъде по електронен път. Как така привилегията остава по отношение на достъпа и информацията, но задължението, свързано с тази привилегия, го няма.

На следващо място проблем се създава и затова, че по наказателни дела все още се отдава приоритет на хартиените дела. За гражданските и търговските дела няма какъвто и да било проблем и електронното дело наистина е водещо. Всички разпечатки на хартиен носител се заверяват от администрацията и всички съдебни инстанции имат достъп до електронните папки по свързаните дела. Но това не се прави по наказателни дела, по които съдебните актове продължават да се подписват и на хартиен носител – за всеки случай, защото колегите се страхуват да не им отменят актовете. За мен тази ситуация е абсурдна.

Друг въпрос, по който смятам, че е редно да говорим е този с осигуряването на достатъчно на брой и квалифицирани вещи лица. Проблемът е повсеместен и всички можем да дадем достатъчно примери.

Един от най-големите проблеми е свързан с медицинските и автотехническите експертизи, както и с такива, които са редки. И това е така, защото не се търсят по-различни решения, както по отношение статута на вещите лица, така и относно възнаграждението им.

Няколко пъти лично аз съм се сблъсквала с категоричен отказ на утвърдени медицински специалисти, както и на специализирани болници, които отказват да извършват съдебни експертизи. Винаги тези откази се обосновават с това, че са изключително заети и не са включени в списъците на вещите лица към който и да е съд. А съдът е прибягнал до тях, защото няма вписани такива специалисти, а задачата го налага. Мисля, че при една такава липса общественият интерес и този на правосъдието налагат да се направи промяна. Тя следва да е насочена към това всяко лечебно заведение – особено болничните такива, университетските болници, специализираните такива, МБАЛ, да бъдат задължени да поддържат списъци на специалисти, които следва да извършват и съдебни експертизи. Няма как да разчитаме на самоинициативността на лекарите да се впишат като вещи лица. За повечето от тях това е нещо, с което не искат да се занимават и считат, че не е важно. Според мен, при наличието на такива списъци и на задължение да бъдат поддържани, следва да се вмени задължително положителен отговор от лечебното заведение. Не би следвало в тези случаи да има откази. Този принцип следва да бъде прилаган и в други сфери, особено в държавните институции, научни институти, музеи, галерии, университети. Държавата следва да се погрижи и да направи необходимото по този въпрос, а това ще даде и допълнителна експертиза при упражняване на ежедневната работа на тези служители.

На следващо място бих искала да споделя и това, че все по-големи трудности имаме с осигуряването на достатъчен брой съдебни заседатели – както за окръжния съд, така и за районните съдилища. В това отношение смятам, че до голяма степен влияние оказва изключително несправедливата уредба на заплащането и неяснотата в КТ. Би следвало там да се предвиди изрично, че за изпълнение на

задължението на съдебен заседател, отпускът задължително се осигурява и това, че той е извън редовния, платен годишен отпуск. Смятам, че изрично трябва да се предвиди и това, кой ще заплаща този отпуск и че съдебният заседател получава от съда най-малкото същото възнаграждение, което би получил и ако беше на работа в този ден. Стигаме до ситуации за заплащането на абсурдно малки суми на съдебни заседатели, особено такива, които пътуват от други населени места. Независимо от това дали съдът е дал ход на делото или не, то съдебният заседател вече си е взел отпуск и целият му ден е бил отделен за това. И ако съдът му плати само за един час, през който е продължило съдебното заседание, то това е изключително несправедливо и не способства за ангажирането на достатъчно на брой граждани.

ОБООБЩЕН АНАЛИЗ ЗА РАБОТАТА НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА ОТ СЪДЕБНИЯ РАЙОН

ДВИЖЕНИЕ НА ДЕЛАТА В РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

Анализът е направен на базата на данните от 2021 до 2024 г., тъй като все още не разполагам с отчетите на районните съдилища.

	Брой постъпили дела	Граждански	Наказателни
2024	4541 (+2,5%)	3115 (+5%)	1426 (-2,2%)
2023	4426 (0%)	2967 (-2.5%)	1459 (+5%)
2022	4432 (-9,6%)	3046 (-7.4%)	1385 (-14%)
2021	4904 (+4%)	3291 (+8%)	1613 (-3%)

Видно е, че в общия брой на делата през 2024 г. ИМА **ПОВИШАВАНЕ**. Това се дължи обаче на повишаване на броя на гражданските дела, докато наказателните намаляват. Гражданските дела през 2024 г. са били 69%, а наказателните 31%, през 2023 г. са били 67 %, а наказателните 33% от общия брой, през 2022 г. са почти 69%, а наказателните 31%, като за 2021 г. са съответно 67% граждански и 33% наказателни. Т.е. по този показател има стабилност през годините и разликите са минимални.

**Постъпили дела в районните съдилища по видове - 2024
година**

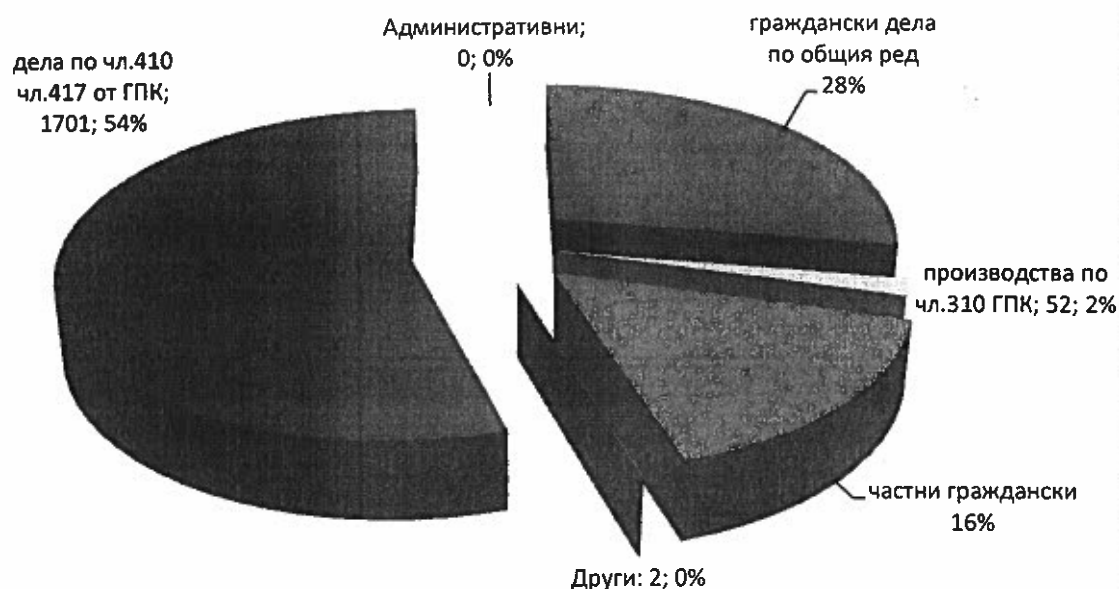

Постъпление по отделни видове граждански дела.

	Граждански дела по общия ред	Производства по чл.310 ГПК	Частни граждански	Дела по чл.410 чл.417 от ГПК	Други	Административни
2024	864	52	496	1701	2	0
2023	855	42	449	1621	0	0
2022	975	54	512	1501	2	2
2021	925	51	530	1774	9	2

Графика 5

Постъпили граждански дела по видове в районните съдилища през 2024 г.

От графиката е видно, че за поредна година най-голям е относителният дял на постъпилите през 2024 г. дела по чл. 410 и чл. 417 от ГПК и те са 54,6 % от всички граждански дела, през 2023 г. – 54%, през 2022 г. – 49%, през 2021 г. – 53%. Гражданските дела по общия ред са били 27,7% от общия брой на гражданските дела през 2024 г., през 2023 г. – те са 28,8% от гражданските дела, през 2022 г. – 32% от всички граждански дела, през 2021 г. – 28%. Т.е. и тук има известна стабилност.

2. Брой свършени граждански дела

2024 г. – 3078 бр. – 84,7% от делата за разглеждане, 98,8/% от постъпилите.

2023 г. – 3092 бр. – 85,6% от делата за разглеждане, 104% от постъпилите

2022 г. – 3048 дела – 82,6% от делата за разглеждане и 100% от постъпилите дела,

2021 г. – 3193 бр. дела – 83% от делата за разглеждане и 97% от постъпилите дела,

Т.е. съдилищата са свършили по-малко дела от постъпилите през годината, за разлика от 2023 г. Но в този показател също има известна цикличност, което се вижда от данните за 2021 г., когато този процент също е бил под 100%, но през следващите години забавянето е било наваксано.

3. Постъпление по отделни видове наказателни дела.

	Общо постъпили	НО ХД	НЧХД	чл.78а от НК	ЧНД	Разпит и	НАХД
2024	1426(-2%)	319	20	142	644	23	278
2023	1459(+5%)	417	22	109	547	13	351
2022	1388(-14%)	367	26	83	535	30	347
2021	1613	440	31	108	530	41	463

През 2024 г. отново има намаляване на броя на наказателните дела, като е най-голямо намаляването при делата от общ характер – с почти 100 бр. по НОХД – повече от 23% и НАХД. А това са основните видове наказателни дела (предвид на данните, които бяха цитирани в началото на изложението относно намаляване на престъпността в района, това е закономерно). НОХД делата са 22,3% от общия брой на постъпили наказателни дела през 2024 г., при 28,5% от наказателните дела през 2023 г., 26,4% за 2022 г. Отново най-голям е броят на ЧНД – 45% през 2024 г., при 37,5% за 2023 г., 38,5% за 2022 г. Увеличен е броят обаче на делата по чл. 78а от НК. Всичко това води до извод, че намалява времето за разглеждане на най-тежките наказателни дела и оттам – натовареността на съдиите по тези дела.

Най-голям е относителният дял на постъпилите ЧНД, следвани от НОХД и НАХД.

4. Брой свършени наказателни дела по видове.

През 2024 г. – 1399 – малко над 98% от постъпилите дела и 85% от делата за разглеждане.

През 2023 г. – 1468 – малко над 100% от постъпилите дела и 87% от делата за разглеждане.

През 2022 – 1441 бр. – 104% от постъпилите дела и 86,4% от делата за разглеждане.

През 2021 г. – 1538 бр., или 95% от постъпилите дела и близо 85% от делата за разглеждане.

Т.е. съдилищата не са успели да свършат постъпилите през годината наказателни дела. Този резултат отстъпва от показателите през предходните 2 години и е много близък до съотношението през 2021 г.

Една голяма част от НОХД свършват със споразумение и това е видно от следната таблица:

	Свършени НОХД	От тях със споразумение
2024	315	241(76%)
2023	422	327(77%)
2022	428	301(70%)
2021	425	332 (78%)

Най-голям е този процент за РС – Търговище – 83%, следва РС – Попово – 69%, РС – Омуртаг – 64%,

За 2023 г: РС – Търговище – 81%, следва РС – Омуртаг – 79%, РС – Попово – 68%.

За 2022 г.: РС – Търговище – 81%, следва РС – Омуртаг – 70%, РС – Попово – 68%.

За 2021 г. отново най-голям е този процент за РС–Търговище – 83%, следва РС–Омуртаг – 81%, РС – Попово – 64%.

Видно е, че през 2024 г. процентът на решенията със споразумение дела в РС – Омуртаг намалява, а това води и до увеличаване на натоварването.

Със съдебен акт по същество са приключили 62 бр. НОХД през 2024 г. – 19,6%, през 2023 г. 85 бр. НОХД – 20%, за 2022 г. – 84 бр. НОХД – 21%, при 78 бр. дела – 18,3% за 2021 г. Най-голям процент в РСП – 31%, следван от РСО – 21%, РСТ – 12%.

Като цяло има увеличение на процента на делата, които се решават със споразумение и намаление на делата, които се решават по същество. Това е отчетено и през 2023 г.

Данните показват и различната специфика на правораздаването в отделните райони и начина, по който работи прокуратурата там.

4.1 СВЪРШЕНИ ДЕЛА В 3-МЕСЕЧЕН СРОК.

Общо свършените дела през 2024 г. са 4489 бр., от тях 3774 бр. са решени в тримесечен срок.

Свършени дела в 3-месечен срок	
2024	3985 (89%)
2023	4033 (88%)
2022	3774 (84%)
2021	4163 (88%)

Т.е., спрямо 2023 година има макар и минимално увеличение на бързината на правораздаване. Както е отбелязано и в предишните отчетни доклади този показател се увеличава и намалява в зависимост от относителния дял на гражданските дела, разглеждани в кратки процесуални срокове и на наказателните дела, приключващи със споразумение.

Най-висок е процентът през 2024 г. на разгледани в тримесечен срок дела за РС – Попово – 93%, РС – Търговище – 90% и РС – Омуртаг 76 %.

2023 г.: най-висок е процентът на разгледани в тримесечен срок дела за РС – Попово – 91%, РС – Търговище – 90% и РС – Омуртаг 78 %.

През 2022 г. – РС – Попово – 90%, за РС – Търговище 87%, а за РС – Омуртаг 61%, като в последния за 2021 г. този процент е бил 82%. Т.е. видно е как кадровата криза в РСО е довела и до влошаване на показателя за срочност на разглежданите дела през последните години, а през 2023 г. – след командироването на младши съдията и в следствие – назначаване на нов съдия на свободната щатна бройка, показателят за срочност се подобрява, а през 2024 г – намалява.

ПО ВИДОВЕ ДЕЛА:

Свършените общо дела са 4477 дела, в срок до три месеца – 3985.

По видове:

	Граждански дела в 3-месечен срок	Наказателни дела в 3-месечен срок
2024	2777 (94%)	1208 (86%)
2023	3092 (89%)	1267 (86%)
2022	2552 (83%)	1222 (85%)
2021	2768 (87%)	1395 (91%)

Видно е, че бързината на разглеждане по граждански дела се е увеличила спрямо предходната година и се е запазила за наказателните дела.

5. Натовареност по щат спрямо дела за разглеждане

	Съдебен район	РС- Търговище	РС-Попово	РС- Омуртаг
2024	29,31	27,29	26,96	47,13
2023	27,58	24,87	24,92	46,46
2022	27,88	24,80	27,08	44,83
2021	31,37	26,61	30,79	80,67

Продължава да се увеличава натовареността по щат за РС – Омуртаг, което се дължи от една страна на увеличеното постъпление (787 бр. за 2024 г., 736 през 2023 г.) Делата за разглеждане в РС – Омуртаг през 2024 г. са 1131 бр., 2023 г. са 1115 бр.

6. Натовареност по щат спрямо свършени дела

	Съдебен район	РС- Търговище	РС-Попово	РС- Омуртаг
2024	24,87	24,82	20,83	33,1
2023	23,75	23,08	21,25	32,13
2022	23,38	22,05	23,88	29,04
2021	26,28	23,70	26,79	50,08

Натовареност по щат за граждански и наказателни съдии се отчита само за РС – Търговище. Тя е била 29 за гражданските и 19,6 за наказателните по свършени дела.

За останалите съдилища такова разграничаване не е удачно.

Както е видно, ако съдилищата работят в според пълния си щат, натовареността ще е доста по-ниска.

Действителната натовареност

За съдебния район: по постъпили, за разглеждане, по свършени

	По постъпили	За разглеждане	По свършени
2024	33,84	39,32	33,36
2023	28,97	34,61	29,80
2022	26,44	31,89	26,75
2021	28,16	32,40	27,15

Видно е, че спрямо 2023 г. действителната натовареност се увеличава. Разликата с натовареността по щат по отношение на свършените дела е близо 9 бр. средно на съдия. Това се дължи на факта, че в съдилищата работят по-малко съдии от утвърдения щат, предвид командироването на трима в ОС – Търговище и ползвания отпуск за отглеждане на дете от един.

По съдилища: по постъпили, за разглеждане, по свършени за 2021 г. – 2024 г.

		По постъпили	За разглеждане	По свършени
РС- Търговище	2024	33,14	35,75	32,52
	2023	31,60	35,32	32,96
	2022	25,22	28,64	26,75
	2021	25,77	29,22	25,97
РС-Попово	2024	29,20	34,23	28,57
	2023	23,16	26,58	22,67
	2022	23,08	27,08	23,88
	2021	27,58	30,79	26,79

РС-Омуртаг	2024	46,94	67,45	47,47
	2023	30,67	46,46	32,13
	2022	44,50	67,53	43,75
	2021	45,39	57,74	35,85

Видно е, че през 2024 г., при действителната натовареност по постъпили, за разглеждане и по свършени дела най-натоварен е бил РС – Омуртаг, с оглед на това, че в съда реално е работил 1 съдия, за разлика от 2023 г., когато там беше командирован младши съдия, а след това работиха двама съдии.

Повишена е натовареността и на РС – Попово и спрямо постъпилите, и спрямо свършените дела. При РС – Търговище натовареността се запазва по отношение на свършените дела.

Тук искам да посоча и единствените данни, с които разполагам към момента за дейността на районните съдилища във връзка с постъплението на делата през 2025 г. Те са по заповедните производства.

По постъпили дела		
РС-Търговище	2025	1312
	2024	970
РС-Попово	2025	564
	2024	393
РС-Омуртаг	2025	386
	2024	337

Анализът показва, че броят на делата значително се увеличава във всички съдилища от района общо с около 33%. Това се дължи на въвеждането на централизираната електронна система за разпределение на заповедните производства, която започна да се прилага от 01.07.2025 г. Като всяко ново нещо тя създаде и продължава да създава проблеми в работата на съдилищата. За пореден път, както и при въвеждането на ЕИСС нямаше необходимото време за тестване, нямаше необходимото време за обучение и то беше абсолютно недостатъчно.

По този повод имахме разговори с колегите от районните съдилища и мога да обобща споделеното от тях и от зам.-председателя на РС – Търговище. Разговаряла съм и с колеги извън нашия съдебен район. Те очертаха като най-голям проблем неравномерното натоварване. Алгоритъмът, който се прилага при разпределението, води

дотам някои съдии от един и същи съд да имат три пъти повече дела. Това се получава поради това, че натоварването в даден съд и в системата като цяло се отчита на базата на данните от предходния месец. Примерно през месец юли може да имало много постъпили дела и отсъстващи съдии поради отпуск. Делата се разпределят на базата на постъпленията през месец юни. През месец август обаче разпределението става на базата на данните за месец юли. През август обаче на работа са други съдии, но на тях системата не разпределя такъв брой дела и за половин година по никакъв начин не може да се получи равномерно разпределение на делата. Според колегите критериите за разпределение са неясни и казват, че на съдилищата в София и Варна на практика не се разпределят заповедни производства. На следващо място посочват и това, че не може критерий да е и общата натовареност, защото съдилищата са много различни. Няма как по този начин да се постигне справедливо и равномерно разпределение между гражданските и наказателните съдии, защото във всички случаи постъплението на наказателните дела е много по-малко. Цялостното увеличение в броя на делата, което беше посочено по-горе, се трупаме само на гражданските съдии в съдилищата, където има подобно разделение. Общата натовареност би следвало да е фактор само за съдилищата, където няма разделение по видове дела. От друга страна лично за мен беше необяснимо, че в първите месеци на действие на системата в РС – Омуртаг изобщо бяха разпределяни дела по заповедни производства, при положение, че там има действащ само един съдия, който разглежда всички видове дела, той е и административен ръководител и натовареността му е много голяма. В същото време в РС – Добрич, в който съдиите са много по-ниско натоварени от РС – Омуртаг, не беше разпределено нито едно такова дело. Лично аз бях свидетел на това какво се случи и в РС – Ардино, с чийто председател бяхме на обучение в с. Лозенец, тя беше в командировка и въпреки това системата ѝ разпределяше дела и тя трябваше едновременно да се обучава и да работи дистанционно, за да може да навакса и да спазва сроковете. Няма как съдията да излиза в отпуск и системата да продължава да му разпределя дела – 5, 10 бр. примерно и след края на работното му време, а той на следващия ден вече да не е работа. Той физически няма възможност да се справи с такъв обем работа, да не говорим какво се случва с връчването на книжата. Трябва да има някакъв предел и делата да се разпределят до определени часове, а не денонощно. Би следвало системата да предвиди тези обстоятелства и три дни преди излизане в отпуск или командировка, системата да не разпределя дела на съответния магистрат.

Много проблеми възникват и с връчването на книжата поради непълните адреси в системата на НБН.

Друг проблем, който е много голям е прихващането на държавните такси, когато в системата постъпват много на брой дела от

един заявител. Това са масовите такива – топлофикации, ВиК дружества, банки. Този процес създава допълнителна работа на деловодителите и им отнема много време и усилия, има и много грешни прихващания и се е стигало до ситуации, в които съдът не може да прихване държавна такса. Отново, както и при въвеждането на ЕИСС се стигна дотам съдиите да работят за системата, а не тя за нас.

Колегите освен това са срещнали проблеми с внасянето на таксите и отчетността на банките. Отразяването на трансакциите в системата се бавело най-малко с един ден, а през това време съдията вече е дал указания за внасяне на такса, но това всъщност е било излишно.

Колегите предлагат, за да няма такива случаи и да има по-голяма справедливост при разпределянето на заповедните производства, да се въведат определени промени и да се увеличи срокът за произнасяне от 3 дни, на 7 дни.

Друг проблем, който колегите са установили, че по делата с повече от един кредитор не може да се даде код за достъп на всички, а само на един.

Отделно от това все още няма възможност за автоматична проверка на заведените искиви производства и спазването на сроковете. Всичко зависи от искивия съд, ако той има данни за номера на заповедното производство, веднага да изисква свързване на делата. Към момента към всички районни съдилища от съдебния окръг са дадени указания да се прави такова свързване, но мога да кажа, че и в това отношение имаше проблеми. Стигна се до отмяна на определения на районните съдилища, които нямаха възможност да проверяват служебно дали има заведени искиве, защото и страните вече не са длъжни да представят доказателства за това. Т.е. отново законовата промяна и разработеният софтуер не бяха в синхрон.

Трябва да посоча обаче и това, че колегите не отричат системата като цяло и споделят, че тя има и положителни страни. Има готови бланки, които се използват и заявителите и от големите градове действително получават съдебните актове в кратки срокове.

Като административен ръководител на окръжния съд обаче искам да обърна внимание на това, че СК на ВСС и КСА трябва да направят анализ на увеличеното натоварване на съдебната администрация в съдилищата, където постъплението на заповедните производства се увеличи. А работата по тях, предвид и многото проблеми, които описих вече, предвид и кратките срокове за произнасяне, наистина не е малко. Смятам, че следва да бъдат прехвърлени щатове от съдилищата, които не получават или получават много малко заповедни производства към тези, при които постъплението се увеличи значително. Още повече в малките съдилища съдебната администрация съвместява много дейности.

Причини за отлагане на делата в районните съдилища

Следващият анализ е базиран на изводите от изготвените доклади на районните съдилища:

ОБЩО за съдебния район. При анализа на причините за отлагане на делата, следва да се отчете, че част от тях са обективни, свързани с фактическа и правна сложност на делото и ангажираността на адвокатите. Проблемът с намирането и назначаване на вещи лица си остава като основание за отлагане на делата.

Независимо от отлаганията, делата са разгледани в разумни срокове.

Качество на съдебните актове

РЕЗУЛТАТИ ПО ОБЖАЛВАНИ НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА ОТ СЪДЕБЕН РАЙОН ТЪРГОВИЩЕ ЗА 2021-2024 – НОХД, НЧХД, ЧНД, АНД – чл. 78а НК, УБДХ, ЗООРПСМ – присъди и решения за 2024 г.

Районен съд	Свършен и дела	Отменени и възобн.	Изменени /част.отм.	Потвърде ни нед. до въз.	Прекра тени дела
РСТ – 2024	15	0	3(20%)	12(80%)	
РСТ-2023	24	3(12%)	8(33%)	11(46%)	
РСТ-2022	20	2(10%)	5(20%)	13(70%)	
РСТ-2021	22	1(4%)	4(18%)	17(77%)	
РСП-2024	9	0	2(23%)	7(77%)	
РСП-2023	14	2(14%)	4(28%)	8(58%)	
РСП-2022	3	1(34%)	0	2(66%)	
РСП-2021	8	1(12%)	1(12%)	5 (62%)	1
РСО-2024	5	0	1(20%)	4 (80%)	
РСО 2023	7	0	2(28%)	5(72%)	
РСО 2022	2	0	1(50%)	1(50%)	
РСО 2021	1	0	1(100%)	0	
Общо 2024	29	0	6(21%)	23(79%)	
Общо 2023	45	5(11%)	14(31%)	24(53%)	
Общо 2022	25	3(12%)	6(24%)	16(64%)	
Общо 2021	31	2(9%)	6(20%)	22(71%)	

Тези резултати говорят от една страна, че в сравнение с предходната година обжалваните актове са по-малко на брой, а от друга страна се е повишило много качеството, като и в трите районни съдилища няма нито един отменен акт от този род.

РЕЗУЛТАТИ ПО ОБЖАЛВАНИ НАХД 2024 г. :

РСО – 22 бр. решения – 14 потвърдени и 7 – отменени, отменени частично – 1 бр.

РСП – 2 бр. решения – 2 потвърдени и 0 – отменени.

РСТ – 54 бр. решения – 36 потвърдени, 17 – отменени и 1 – отменено отчасти.

Общо върнати 78 бр. От тях потвърдени – 52 бр.(67%), отменени 24 бр. – 30%.

През 2023 г. 70% от решенията се потвърждават и 28% се отменят. В това отношение най-качествено през 2024 г. е работил РС – Попово със 100% потвърдени актове, като има само 2 бр. обжалвани.

РЕЗУЛТАТИ ПО ОБЖАЛВАНИ НАХД 2023 г. :

РСО – 20 бр. решения – 8 потвърдени и 12 – отменени.

РСП – 15 бр. решения – 14 потвърдени и 1 – отменено.

РСТ – 36 бр. решения – 28 потвърдени, 7 – отменени и 1 – изменено.

Видно е, че 70% от решенията се потвърждават и 28% се отменят. В това отношение най-качествено е работил РС – Попово с над 93% потвърдени актове.

РЕЗУЛТАТИ ПО ОБЖАЛВАНИ НАХД 2022 г.

РСО – 9 бр. решения – 9 бр. потвърдени.

РСП – 1 бр. решение – 1 бр. потвърдено.

РСТ – 57 бр. решения от които: 47 бр. – потвърдени, 9 бр. – изцяло отменени, 1 бр. – частично отменено.

РЕЗУЛТАТИ ПО ОБЖАЛВАНИ РЕШЕНИЯ ПО ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА ОТ СЪДЕБЕН РАЙОН ТЪРГОВИЩЕ ЗА 2021 – 2024 г. година.

Постъпи ли дела от РС	Свър шени дела	Отмене ни изцяло	Отмене ни частичн о	Потвър -дени	Обезси- лени	Прекрат ени дела
РСТ 2024	62	9(14%)	18(29%)	32(51%)		
РСТ 2023	87	9(10%)	19(21%)	59(68%)	1(1%)	
РСТ 2022	70	12(17%)	19(27%)	39(56%)		
РСТ 2021	81	10 (12%)	25 (31%)	43 (53%)	1 (1%)	2 (3%)
РСП 2024	19	3(16%)	3(16%)	13(68%)		
РСП 2023	20	0	9(45%)	11(55%)		0
РСП-2022	21	3(14%)	1 (6%)	17(80%)		

РСП 2021	35	5 (14%)	5 (14%)	19 (54%)	2 (6%)	4 (11%)
PCO 2024	9	1(11%)	3(33%)	5(56%)		
PCO 2023	3	0	0	3(100%)		
PCO 2022	5	0	2 (40%)	3 (60%)		
PCO 2021	12	2 (16%)	2 (16%)	6 (50%)	1 (8%)	1 (8%)
Общо 2024	90	13(18%)	24(27%)	50(55%)		
Общо 2023	110	9(8%)	28(25%)	73(66%)	1	
Общо 2022	96	15 (15%)	22 (23%)	59 (62%)		
Общо 2021	128	17 (13%)	32 (25%)	68 (53%)	4 (3%)	7 (6%)

Забележка: тук следва да се посочи, че данните се основават на статистическите справки, предоставени от самите районни съдилища, за върнатите от обжалване актове през 2024 г., с поставени от горната инстанция индекси. В числото на изцяло отменените съдебни актове влизат тези с индекс 3а и 4а. Не са посочени делата с индекс 4б, защото за отмяната причината не е в съда.

Видно е, че спрямо миналата година, процентът на потвърдените актове е значително понижен, за сметка на изцяло отменените актове. Традиционно малко са върнатите от обжалване актове в РС – Омуртаг. За разлика от предишния период, в който там не е имало изцяло отменени актове, както и в РС – Попово, този път и в двата съда има такива. Броят на делата обаче е много малък и дори едно отменено решение се отразява значително на процента на изцяло отменените съдебни решения.

По отношение външния вид на съдебните актове и тук, както и за ОС – Търговище, следва да се посочи, че има много какво да се подобри. Следва да се изисква от съдиите и съдебните служители стриктно да се спазват правилата за институционална идентичност на актовете, особено по отношение на съдебните решения, присъдите и определенията, слагащи край на делото или тези по чл. 247, 248 и 250 от ГПК – т.е. на крайните съдебни актове и тези, които подлежат на самостоятелно обжалване.

Следва да се спазват изискванията за грамотност, разбираемост и четливост на актовете, като последното включва и размера на шрифта. В много случаи е твърде малък и това създава затруднения при четене и възприемане както за страните, така и за съдиите.

КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

В края на 2024 г. в районните съдилища от съдебен район Търговище по щат е имало 15 длъжности за магистрати, а през 2023 г. – 16. Съкратена е една щатна длъжност за съдия в РС – Търговище. Има 4-ма съдебни изпълнители и 4-ма съдии по вписванията. Един наказателен съдия от РС – Търговище е бил командирован в ОС – Разград – до 31.01. 2024 г. и в ОС – Търговище – от 01.02. 2024 г., 1 граждански съдия, също от РС – Търговище, е командирован в ОС – Търговище от 01.11.2022 г. От 20.03. 2023 г. един съдия от РС – Попово е командирован в ОС – Търговище. В района има 4 бр. за съдебни изпълнители и четирима съдии по вписванията.

Щатът на администрацията през 2024 г. приключва с 52 служители – (23 – РСТ+17 – РСП+12 – РСО), като през 2023 г. беше: 53 човека (23 – РСТ+17 – РСП+13 – РСО). Съотношение магистрати/ служители по щат е 1/3,46 (при 1/3,56 за 2023 г.), а общо със съдебните изпълнители и съдиите по вписванията е 1/2,26 (при 1/2,37 за 2023 г.).

В Районен съд Търговище през 2024 година по щат имаше 10 магистрати, от които административен ръководител, един заместник-председател и 8 щата за съдии, 2-ма държавни съдебни изпълнители и 2-ма съдии по вписванията. От 28.03. 2023 г. председател на съда е съдия Тодор Димитров, след провеждането на конкурс. От 27.06. 2023 г. заместник-председател на съда е съдия Христина Сярова. Двама от магистратите са командировани в ОС – Търговище. Пенсioniра се един съдия и през месец октомври 2024 г. неговият щат беше съкратен. На другата свободна щатна бройка беше назначен нов съдия след конкурс за първоначално назначаване. В момента в съда правораздават четирима граждански съдии и трима наказателни.

Има двама съдии по вписванията и двама държавни съдебни изпълнители. Единият от съдиите по вписванията напусна през месец декември 2024 г. след като спечели конкурс за нотариус. На негово място беше преместен съдията по вписванията от РС – Омуртаг.

Съгласно утвърдения щат от 23-ма съдебни служители в Районен съд – Търговище, съотношението съдебни служители/ съдии (в т. ч. ДСИ и съдии по вписванията) е 1,77/1, а съотношението съдебни служители/ магистрати е 2,55/1.

В Районен съд – Попово числеността на съдиите по щат е четири щатни бройки, които са били заети, но от 20.03. 2023 г. съдия Явор Томов е командирован в ОС – Търговище. Има един ДСИ и един съдия по вписванията.

Председател на съда е Маринела Стефанова. Нейният втори мандат изтече и тя е назначена за изпълняващ функциите административен ръководител. Няма желаещи да се кандидатира за длъжността.

Съдебната администрация на Районен съд – Попово се състои от 17 съдебни служители.

Съотношение магистрати/служители – 1/4,25.

Съотношение съдии/ служители – 1/ 2,83.

Районен съд Омуртаг по щатното разписание имаше 2 щата за съдии, от които 1 е за административен ръководител, зает от съдия Н. Захариева, а втория щат беше зает от съдия Тоня Георгиева. През 2025 г. на съда беше отпуснат още един щат за магистрат, като всички имахме надежда, че ще бъде обявен конкурс за тази бройка, но това не се случи. Има и по един щат за ДСИ и съдия по вписванията. От средата на месец януари 2024 г. съдия Георгиева беше в отпуск по β и в последствие в такъв β . Това наложи да бъдат командироваи съдии за разглеждане на нейните насрочени вече дела. И тъй като една част съдиите от останалите районни съдилища вече бяха командироваи за срок от 3 месеца, а други категорично се противопоставиха на намеренията ми, в РС – Омуртаг бяха командироваи колеги от ОС – Търговище, включително и от титулярите. Това обаче в последствие създаде трудности при формиране на въззивните ни състави, защото колегите приключиха сложни и продължителни дела в РС – Омуртаг и нямаше как да участват при обжалването им. Дълго време нямаше определен заместник на съдията по вписванията, чиято длъжност се освободи поради преминаване в РС – Търговище.

Отсъствието на съдия Георгиева затрудни нормалната работа на РС – Омуртаг. На практика, през целия ми мандат като председател на ОС – Търговище постоянно се занимавах с осигуряване на кадровата обезпеченост на този съд. Това отново доведе до командироване на съдии от останалите районни съдилища и ОС – Търговище, но през 2025 г. това се отнася само за дните, в които съдия Захариева отсъстваше. Опитът ми да командирам съдии от районните съдилища в РС – Омуртаг за по-дълъг период от време, срещна категоричния отпор на колегите. Кризата продължава вече толкова дълго, а правната уредба на командироването в районните съдилища е несвършена. Вече има двама колеги, които през последните 5 години са били командироваи за период от три месеца, колкото е най-дългият срок ако командироването не е със съгласието на магистрата. От друга страна поради намаления състав на съдиите в окръжния съд, са командироваи съдии от районните съдилища и това също не дава големи възможности да се помогне на РС – Омуртаг. А там гражданите чакат понякога с месеци и дори години да им бъде насрочено съдебно заседание и да получат решение на съда. В изложението си по-горе изложих достатъчно аргументи по този въпрос и не смятам да ги повтарям отново.

Съотношението магистрати/съдебни служители в Районен съд – Омуртаг е 1/6 в края на 2024 г. Съотношението съдии – съдебни служители 1/3.

Както посочих вече в анализа на постъпленията за заповедните производства, трябва да се направи анализ на увеличената работа на деловодствата на районните съдилища и необходимостта от увеличаване на щатовете за деловодители.

ОБЩА ОЦЕНКА ЗА РАБОТАТА НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА ЗА 2024 Г.

От изложените данни е видно, че спрямо 2023 година е увеличено постъплението на делата, като това се дължи на повишаване на броя на гражданските дела. При последните се повишава и броят на делата, разглеждани по общия ред, но това не е довело до повишаване на броя на обжалваните актове пред въззивния съд.

За поредна година натовареността в РС – Омуртаг по отношение на брой дела за разглеждане е драстично по-висока, в сравнение с останалите районни съдилища. Действителната натовареност на магистратите се увеличава. Особено това се отнася за РС – Търговище, предвид на това, че действително работещите магистрати в съда намаляха – те са били общо 7 от 9 щатни бройки.

Бързината на правораздаване като цяло е увеличена спрямо 2023 г. при гражданските дела и се запазва при наказателните. Като цяло, на пръв поглед има леко влошаване в доброто качество на правораздаване и в трите районни съдилища, защото в предходната година в две от тях нямаше нито едно отменено решение по граждански дела. Показателно е обаче, че по наказателни дела от общ и частен характер, при частните дела и тези по чл. 78а от НК няма нито един отменен акт – присъда или решение. Това говори за много добро правораздаване по наказателни дела през 2024 г.

Установи се, че има стриктно спазване на принципа за случайно разпределение на делата, макар че за РС – Омуртаг изборът е само един. Продължиха за поредна година затрудненията в работата на РС – Омуртаг. Проблемите в работата на РС – Попово до голяма степен се преодоляха, като всички съдии положиха усилия. В края на годината обаче поради здравословни проблеми се наложи по-продължително отсъствие на съдия и работата на съда отново беше затруднена. Остава още работа за поправяне на последиците от забавените дела на единия съдия.

Що се отнася до бързината на разглеждане и отлаганията, констатациите са, че делата се разглеждат в разумни срокове, разбира се с посочените по-горе изключения. Числата говорят, че бързината на

правораздаването се е увеличила, като очевидно се предприемат мерки за преодоляване на проблемите.

Занапред усилията следва да бъдат насочени към подобряване организацията на работа в ЕИСС и в електронна среда, попълване на електронната папка на делото, стриктно спазване на съдебната практика по отношение администрирането на делата и жалбите, спазване на процесуалните закони по отношение на адресните части на исковите молби, обобщаване и унифициране на съдебната практика по отношение на еднотипните дела.

Реформата по отношение на института на съдебната медиация реално все още не може да се осъществи, тъй като в териториалните поделения на ЦМ в градовете Попово и Омуртаг не е направен ремонт на помещенията. И докато за РС – Попово все пак има някакви условия, то за РС – Омуртаг предоставените такива имат нужда от основен ремонт и средства за оборудването.

ОСНОВНИ ПРОБЛЕМИ В РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

В РС – Омуртаг от 2021 г. основният проблем е недостатъчната кадрова обезпеченост, спрямо броя на разглежданите в съда дела. За пореден път следва да се посочи, че оставянето на съда да функционира само с един магистрат, който освен всичко друго е и административен ръководител, постоянно е дежурен и на разположение в почивни и празнични дни, създава изключително напрежение в работата и е предпоставка за влошаване на бързината и качеството на правораздаване, мощен фактор за увеличаване на стреса, което е изключително тревожно. Въпреки назначаването на втори съдия през лятото на 2023 г., той реално работи само половин година. Животът показва, че функционирането на съда само с двама магистрати и занапред ще създава трудности, защото е трудно, когато трябва да се ползват отпуски от съдиите или когато са болни. Надяваме се през 2026 г. да бъде обявен конкурс и за третата бройка, тя да бъде заета и съдия Захариева да има възможност да се справи със забавянето на движението на нейните дела.

От много години проблем на Районен съд – Омуртаг е и липсата на собствена сграда. Този проблем е изтъкван във всички отчетни доклади за предходни периоди, като по този въпрос следва да бъдат предприети реални действия.

РС – Попово е изцяло сградно и технически обезпечен. Не са посочени проблеми по отношение на техническото и информационно оборудване.

Като цяло в РС – Попово е създадена добра материално-битова обстановка за нормална работа, както на съдиите, държавния съдебен изпълнител и съдията по вписванията, които работят сами в кабинет, така и за съдебните служители, които са разпределени по служби. В

една част от сградата се намира и ТП – Попово, на Районна прокуратура – Търговище.

Бяха посочени вече проблемите по отношение на забавянето на делата на един от магистратите. Усилията за разрешаване на кризата продължават.

РС – Търговище се помещава на първи и четвърти етаж в сградата на Съдебната палата и като цяло работните помещения задоволяват нуждите на съда. Докладът за дейността на съда отчита много добра битова обстановка за работа. Отчита се и добра техническа обезпеченост. Основният проблем в РС – Търговище е намаляването на броя на действително работещите магистрати.

За радост, за поредна година най-големият съд в съдебния окръг не допусна това да повлияе нито на бързината на правораздаването, нито на качеството. Създадената организация на работа в съда е много добра и всички съдии стриктно спазват процесуалните срокове, пишат актовете си в срок и не допускат неоправдани забавяния по движението на делата.

III. ЦЕЛИ ЗА РАЗВИТИЕ И МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

Когато говоря за целите, които си поставям, ако бъде избрана за втори мандат като председател на Окръжен съд – Търговище, трябва да се върна и към личната си мотивация в началото на настоящото изложение и тя е свързана с това, в следващите години да бъде подобрена организацията на работа, да се случи плавно обновяване на състава на магистратите по начин, който да не повлияе на бързината, ефективността и качеството на правораздаване. За пореден път ще кажа, че приемствеността в нашата работа е много важна, примерът, който даваме и получаваме определя за дълъг период от време начина на работа и дава насоки как следва да се развиват процесите и занапред.

Посочените в анализа резултати относно сročността на разглеждане на делата и бързината, която е придружена с качествени съдебни актове, не са случайни. Като съдия в този съд и в РС – Търговище, бях свидетел на това как през годините, благодарение на усилията на много колеги, стандартите за нашата работа по отношение на тези показатели бяха повишавани. Сега тези стандарти ги задаваме ние с колегите и се надявам тези, които дойдат в следващите години при нас, да възприемат всичко добро и позитивно и да станат още по-добри в професията.

Така стоят нещата и в съдебната администрация, без усилията на която няма как да бъде постигнато каквато и да било. И разбира се, във фокуса на всичките ни усилия по отношение постигането на качествено, независимо, бързо и справедливо правосъдие са хората, които се обръщат към нас, за да им го дадем. Вече имам достатъчно опит, за да

знам, че подобно съзнание не се формира изведнъж и са нужни постоянни усилия, знания, всеотдайност, почтеност във всички действия, ако трябва дори и личен чар, за да може институцията да работи по подобен начин – с грижа за хората, с уважение към тях и към останалите институции – адвокатура, прокуратура, полиция и т.н. Управленската ми философия не се е променила през последните 5 години и продължава да се гради на това да се оцени правилно постигнатото и да се запазят добрите практики в работата на съда. Другата част, както и в изминалия ми вече първи мандат е свързана с поставянето на още по-високи цели и както и преди те не са просто бройки на свършени в срок дела или потвърдени съдебни актове. Продължава да е приоритет издигането на авторитета на съда и съдебната власт като цяло, повишаването на доверието в нея, чрез повишаване и на правната култура и образованост на хората. Задачата ни е много по-сложна в момента, след всичко, което се случи през последните 5 години.

Но колкото и трудна да е борбата с общественото мнение, това не бива да ни спира да даваме независимо, качествено и справедливо правосъдие, в разумни срокове, на територията на съдебен окръг Търговище. Вярвам, че усилията ни рано или късно, ще доведат до положителна промяна.

Средствата за постигане на тези цели е работата в различните направления в дейността съда: кадрова и материална обезпеченост, осигуряване на здравословна и безопасна среда за работа, пряка правораздавателна дейност, добро управление на човешките ресурси, добра администрация, медийна и комуникационна политика, етични правила.

Кадрова обезпеченост. На първо място, по отношение на магистратите.

Към момента щатът на окръжния съд е достатъчен, за да обезпечи нормалната ни работа. Това е благодарение на тримата командировани съдии. Надявам се още през 2026 г. да приключат конкурсите за повишаване и съставът на съда да се попълни с титулярни съдии. В това отношение считам, че като административен ръководител не мога да направя нищо повече от това, което вече съм направила за обезпечаване на нормалната работа. Всичко зависи от това как ще приключат конкурсите. Ако в съда бъдат повишени колеги, които вече са били командировани при нас, задачата ни ще бъде лесна. Ако обаче бъдат повишени други, усилията ми ще бъдат насочени към приобщаване на новите колеги и тяхното обучение и сработване с колектива.

Както съм казвала и друг път, важно е, в условията на партньорство, съдът да може да планира кадровата си политика, като знае и какви са критериите за оптималната щатна численост на съдилища с подобно натоварване като нашето. Така ще има яснота и по отношение на кариерното израстване на колегите от районните

съдилища. Апелирам към СК на ВСС и към Пленума по тези въпроси наистина да има ясни критерии и дългосрочно планиране, последователна политика и по отношение на минималните стандарти за щатна численост.

Друг въпрос, който е много важен за мен, е в съда да има младши съдия. За последните 26 години като съдия в ОС се убедих колко важни са младши съдиите за правораздаването ни. Важно е от друга страна да има и последователна политика на СК на ВСС при назначаването на колегите и при наличието на свободни места в съответния район, за който е бил спечелен конкурсът, младите колеги да бъдат назначавани именно там. Защото ако младши съдията, който беше назначен в нашия съд беше останал в съдебния район, нямаше да се стигне и до кадровата криза в РС – Омуртаг.

Кадрова обезпеченост и политика по отношение на администрацията.

В анализа на дейността посочих, че през последните 2 години щатът на съда беше намален с две бройки. Щатната численост на администрацията на съда към момента не осигурява нормалната му работа и е наложително да има служител, който да отговаря за човешките ресурси. Въпреки отказа на СК и на КСА да удовлетвори исканията ми досега, смятам отново да направя такива.

Както посочих за последните 5 години се поднови съставът на специализираната администрация и постъпиха много нови служители. Тяхното обучение ще продължи и през следващите години, предстои да се проведе поредният конкурс след пенсионирането на един от призовкарите.

Предстои и промяна по отношение на функциите на завеждащия на класифицираната информация, необходимо е и трансформиране на длъжността на съдебен секретар в съдебен деловодител.

Засега не се налага да бъдат правени други промени по отношение разпределението по служби и съвместяването на отделни функции.

Нужно е освен това да бъдат полагани постоянни усилия за повишаване на квалификацията и професионалните умения на съдебната администрация, като бъдат използвани всички направления и възможностите както на НИП, така и на регионално ниво. Да се въведат критерии за самооценка на нуждите от обучение и усилията да се насочат както към дефицитите, така и към усъвършенстване на уменията и натрупване на нови знания. Това се налага и предвид необходимостта при отсъствие на служители на ключови и специфични позиции, те да бъдат замествани. В това отношение бяха положени усилия от ръководството на съда, като много от новите и някои от досегашните служители бяха обучени и работиха на други работни места. Показателен в това отношение е примерът с шофьора на съда, който беше обучен в работата на деловодител регистратура в момент, в който

съдът изпитваше много голяма нужда. Видя се, че стига да има желание, всичко е възможно.

По отношение на справедливата оценка на усилията на съдебните служители си бях поставила за цел да направя нещо, с което да бъдат отличени тези, които са отдали много години от живота си в органите на съдебната власт. Беше въведен личен почетен знак, който се дава на най-заслужилите служители, чиято работа е била за пример в професионално и морално отношение. Приеха се правила относно процедурата по номиниране и се връчи първият такъв знак в началото на 2024 г. на специална церемония. Тази политика ще продължи и занапред.

Осигуряване на добра материална среда и безопасни условия на труд. По този въпрос мога да кажа, че нашият съд има щастието да осъществява дейността си в много добри условия, при достатъчно и добре оборудвани съдебни зали и канцеларии за магистрати и служители. Освен това, през последните години, благодарение на усилията на професионалното и административното ръководство беше направено много. Непрекъснато излизат нови проблеми, а има и такива, които се опитваме да решим от много години.

Това, което планираме за 2026 г. и следващите няколко години е да бъде оборудван центърът по медиация, което ще стане много бързо, да бъде подменена подовата настилка в зала № 4, тъй като при последния ремонт се установиха много компрометирани участъци, но нямаше как нито времево, нито финансово да се справим. Най-големият проблем е с покрива на сградата, още повече в северното крило на третия и четвърти етаж има други държавни органи. Бяха предприети проучвателни дейности за стойността на ремонта и това как да бъдат решени някои конструктивни проблеми. Направили сме необходимото и сме заявили съответните средства за 2026 г., но няма как да предвидим дали ще има възможност тази дейност да бъде финансирана. Не помалка е нуждата от ремонт и на връзката (т.нар. топла връзка) между двете крила на сградата, между официалния вход и този за съдебните зали и АдмС – Търговище.

Ще продължат усилията за решаване на проблема с телефонната централа.

Относно проблемите със сградата на РС – Омуртаг. През годините са полагани много усилия за решаването на този проблем от председателите и на окръжния съд и най-вече на РС – Омуртаг. На този етап смятам да направя оценка на всички досегашни действия и да се търсят нови идеи и съдействие от местната изпълнителна власт. В това отношение имаме подкрепата и на председателя на АС – Варна. Надявам се с общи усилия да се намери решение.

Ще продължа да полагам усилия и за подобряване на цялостния облик на Съдебната палата, ще продължа да правя оценка на приетите правила и задълженията на всички настанени институции, включително

и със службата „Охрана на съдебната власт“ за по-добро спазване на реда в сградата и около нея и поддържането ѝ във вид, който да не накърнява авторитета на съда.

Следва да се въведат и допълнителни критерии по отношение оценката на риска за здравето на работещите в съда. Стресът в нашата работа е огромен и затова е необходимо да бъде направено обследване и по това направление, да се набележат мерки за намаляване на напрежението.

По отношение на техническото оборудване и електронното правосъдие ще продължат усилията за усъвършенстване на процесите по събиране на доказателствата чрез ВКВ и осигуряване на съответната техника.

Мерки по отношение пряката правораздавателна дейност.

Най-важната част от задълженията на съда и на неговия административен ръководител, разбира се, е осигуряването на независимо, качествено и справедливо правосъдие, в разумни срокове.

В това отношение действително думата приемственост е една от най-важните. Ще повторя думите си и от предишната ми концепция, че имам щастието да работя с колеги, чието съзнание и чувство за отговорност по отношение на преките им задължения, са на много високо ниво. Задачата да бъдат повишени показателите за бързина и качество, не беше лесна, но както е видно, това се случи. В тези процеси са важни детайлите, защото на макро ниво цифрите говорят сами за себе си. Затова смятам да насоча усилията си към всички малки неща и създаването на механизми на работа, които да дават възможност за бързо установяване на проблемите и тяхното отстраняване.

Следва да продължат усилията на целия състав на съда за прилагането на закона еднакво спрямо всички граждани, като при сходни случаи да няма постановяване на противоречиви решения и съдебната практика на съда да бъде уеднаквявана. Макар и да не е лесно понякога да се постигне съгласие по дадени въпроси, трябва да се избягват случаи на противоречиво решавани дела. Така ще има по-голяма сигурност и предвидимост, като ще бъде повишено и качеството на съдебните актове и на районните съдилища.

Смятам, че през последните години бяха положени усилия да бъдат проучени и приложени всички добри практики от близките до нас съдилища, по отношение администрирането на делата, като се търсеше съдействието и експертизата на Апелативен съд – Варна. Това ще продължи, както и с повишаване на знанията и управленския капацитет на председателя на съда, за което не съм спирала и ще продължавам да полагам усилия.

Трябва да бъде завършен и процесът на систематизиране на всички вътрешни правила, които действат в съда и с помощта на ОС на съдиите и служителите, те да бъдат оценени и ако има нужда от промени – те да бъдат правени навреме.

Нужна е много работа и за попълване на списъка на вещите лица с нужните специалисти. В това отношение се положили допълнителни усилия за издирване на нови хора, но проблемът е навсякъде. Имах възможност вече да изложа становището си по тези въпроси и какво смятам, че трябва да бъде направено и настоящият анализ според мен е първата стъпка по дългия път, който трябва да се извърви. По тези въпроси ще търся и съдействието на председателя на АС – Варна и чрез него на другите апелативни райони, и ще споделим идеите си. Мисля, че Пленумът на ВСС трябва да инициира дискусии по въпроса с вещите лица и непрекъснато да се търсят решения съвместно с други институции.

Специално внимание искам да отделя и на работата със съдебните заседатели. Смятам, че освен като участници в делата, те успешно могат да бъдат включвани в различните инициативи на съда и най-вече в това да бъдат не само представители на обществото в процеса на правораздаване, но и обратното – наши посланици и поддръжници пред него.

Нещо, по което трябва да се продължи да се работи е свързано с усъвършенстването на разпоредбите по ЗЗДН и института на поставяне под запрещение. Описах вече проблемите, които има в цялата страна с многобройните иски молби на определени лица, които създават много проблеми във всички съдилища в страната. Намирам за наложителен експертен разговор и дискусии по тези въпроси, съвместно с водещи преподаватели в юридическите факултети и медицинските заведения.

Работа със стажант-юристите

Тук е мястото да посоча, че като съдия в окръжен съд, винаги съм се отнасяла с голяма отговорност и вълнение към работата с бъдещите колеги. Опитвам се да дам максимално добри насоки на стажантите, за които съм отговаряла, но трябва да призная, че до голяма степен работата им зависи от собствените им амбиции и желание. За мен трябва да се промени философията на провеждане на задължителния стаж, да има и по-голяма гъвкавост, за да не остава усещането за формалност. В това отношение обаче имам още какво да свърша и с оглед на останалите проблеми, които не бяха малко, трябва да призная, че не успях да постигна това, което исках.

Добро управление на човешките ресурси

Целите в това отношение не са се променили. Ще продължат усилията от една страна да бъдат оценени правилно освен конкретните професионални умения, така и всички останали, които служителите и магистратите притежават. Да бъдат оценявани и занапред длъжностните характеристики, да се направи проучване за конкретните нужди, здравословни проблеми и др.

Смятам, че започналият процес за оценка на допълнителните усилия, които се полагат от някои служители трябва да продължи. Ще

продължава да използвам по-гъвкаво механизмите за морално и материално стимулиране на онези, които се включват активно във всички дейности, извън преките ни служебни задължения – и съдии, и служители.

Добра администрация

Смятам, че като настоящ административен ръководител на съда съм направила анализ на това, как отделните служби и длъжности в администрацията си взаимодействат и как се обслужват гражданите. Като цяло администрацията на ОС Търговище работи на много добро ниво. Смятам, че усилията трябва да бъдат насочени към обучението на новите служители с даване на положителни примери за добро, бързо, вежливо и компетентно отношение към гражданите и няма да преставам да полагам усилия нивото на обслужване да бъде повишавано.

Медийна и комуникационна политика

В съвременното общество на дигитализация, на промяна в социалните навици на хората и начина им на общуване през социалните медии, когато сме засипани от толкова много информация, е неизбежно съдът да не се възползва както от новите възможности, така и да бъдат положени целенасочени усилия за популяризиране на нашата дейност именно със средствата на новите медии. Статистическите данни за използването на интернет показват, че все повече хора имат достъп до мрежата и могат да се възползват от информацията за органите на съдебната власт, постоянно се развиват и електронните услуги в съдилищата.

Описаното в анализа по отношение на медийната и комуникационната политика трябва да продължи във всички направления – поддръжка и развитие на интернет-сайта на съда и на фейсбук-страницата, подобряване на връзките между отделните органи на съдебната власт и на комуникацията между магистратите, служителите и административното ръководство. Следва да се развият още по-добре връзките с медиите, като се търсят и националните такива за отразяване на значими събития.

Провежданата и досега политика на откритост и пълна информираност за правораздавателната и административната ни дейност трябва да продължи и да се развие още повече.

Трябва да продължи участието на съда в образователната програма, на дните на отворени врати да се придаде нов смисъл, като се обхванат не само учениците, но и различни професионални съсловия. В тази дейност могат да бъдат включени и съдебните заседатели, и разбира се много повече – съдебната администрация.

По отношение на сайта на съда в последните пет години имаше добавена нова информация и трябва да продължат усилията да се добавят статии, които по малко да образоват хората и да им дават актуална информация за съдебните процедури. При наличието обаче на изкуствения интелект, който навлиза все повече в ежедневието ни, то

усилията ще бъдат насочени към по-детайлно информиране за ежедневната дейност на съда.

По отношение на вътрешния сайт – интранет. Продължават усилията за усъвършенстване му и за по-добра вътрешна организация на информацията, като на него се публикува всичко, което касае дейността на съдиите и съдебната администрация. Създадени са различни раздели с вътрешните правила, има образци и бланки на удостоверения, писма и други документи, информация за извършените проверки и ревизии, материали от обучения и още много неща. Усилията за попълване на информацията ще продължат и занапред.

Друга цел, която си бях поставила и за съжаление не можа да се реализира в настоящия ми мандат е да бъде издадена книга за историята на ОС – Търговище. Голяма част от тази задача е изпълнена, но отново по финансови причини, свързани с късно приемане на бюджета, средствата не бяха заявени. Имаме изготвени материалите и съдържанието, като това беше направено по мое поръчение към един от новите ни служители, работил дълго време в печатните издания в нашата област и като кореспондент към радиото. Съдебният ни администратор също има компетентност в това отношение и смятам, че с общи усилия ще успеем да осигурим финансиране от ВСС и да реализираме този важен за съдебния район проект.

Отделно от това дългогодишният административен секретар на РС – Омуртаг и пенсионер от няколко години, също работи по подобен проект за историята на този съд.

Тук е мястото да се посочи, че в условията на съвременната технологична реалност, голямо предизвикателство е осигуряване на сигурността на данните, които съхраняваме и администрираме, а голяма част от тях съдържат и лични данни, които трябва да опазим. През последните години се полагат много усилия от администрацията на ВСС, но трябва да признаем, че последният въведен продукт създаде доста трудности и разногласия, но така или иначе е въведен в нашия съд. Системният ни администратор винаги инструктира служителите да спазват дисциплина по отношение на търсенията си в интернет и да не допускат ползването на служебните компютри за лични цели и посещенията на сайтове, които не са сигурни. За радост в последните години не сме имали проблеми и ще продължим политиката си по този въпрос.

По отношение на идеите за развитието на съда, бих искала да засегна и още един въпрос и това са все по-големите етични предизвикателства в работата ни като съдии. Изправяме се понякога пред ситуации, когато е трудно да формираме състави, поради отводи и законови пречки. Още в концепцията ми за настоящия мандат посочих, че по тези въпроси трябва да има честни и изчерпателни разговори и то не само в рамките на нашия съд, а като цяло. Отделно от това, все по-голямата откритост и публичност в работата ни, поставя към нас нови

изисквания. Продължавам да отстоявам и това, че каквито и кризи да има, никога не бих допуснала да бъде накърнена независимостта на съдиите и бих дала отпор на всички необосновани нападки и търсене на евтина реклама. Смятам, че личният пример в това отношение, собственият ми морал и стриктно изпълнение на конституционните ми задължения като редови съдия, ще бъдат и гарант за независимостта на съда.

Това са основните направления, по които имам намерение да работя, ако ми бъде гласувано доверие и бъде избрана за административен ръководител за още един мандат. Разбира се в процеса на работа ще възникват различни проблеми и ще има нови изисквания и предизвикателства. Едно от тях е постепенното преминаване към все повече електронни услуги, включително и електронния обмен на документи между отделните органи на съдебната власт и държавните органи. Както посочих и в началото, управлението на съда е колективен труд и искам да се възползвам от възможностите на всички – колеги и служители, от техния опит и идеи. Смятам да продължа и политиката всички важни въпроси да бъдат обсъждани общо и да се търси баланс при решаване на проблемите, като разбира се приложат и собствените си разбирания и стил на управление.

Надявам се СК на ВСС отново да ми гласува доверие и да ме избере за втори мандат като председател на ОС – Търговище.

Гр. Търговище 14.01. 2026 г.

С уважение: Tatyana
Dimitrov
a
Daskalov
a